

Kéthavonta megjelenő helyi információs és kulturális lap

XXII. évfolyam

2025.

jubileumi különszám

Ládi Körkép

40 éve adták át a sajlóádi iskola
új épületét

Visszaemlékezések

Impresszum - Ládi Körkép

Kiadja: Sajólad Község Önkormányzata **Főszerkesztő:** Varga-Bócsi Ágnes
Szerkesztőségi tagok: Dudásné Bócsi Nikoletta, Péchy Orsolya, Szendrei Csilla,
Takácsné Gah Erzsébet, Ronyecz Ágnes, **Fotó:** Szabó-Keresztúri Ágnes
Elérhetőség: ladi.korkep.szerk@gmail.com

www.sajolad.hu

*„Nézz vissza most egy percre,
nézz vissza az útra,
Nézd meg, mit tett,
mit alkotott a munka!
Nézz vissza, ... aztán ismét nézz előre,
S indulj tovább az alkotó jövőbe!”*

(Kiss Jenő)

JUBILÁLUNK

Nevezetes évfordulóra emlékezünk.

Négy évtizeddel ezelőtt, 1985. márc. 29.-én kaptuk meg a sajlóádi iskola új épületét.

Különszámunkban az ebben és a hozzá kapcsolódó, szépen felújított régi épületekben végzett 40 év munkájára emlékezik az intézmény három egymást követő igazgatója: Farkas Ferenc, Varga Lászlóné és Szabó Zsófia. Összekapcsolódó írásaik kiteszik az időszak hiteles történetét, és visszaidézik azt a történelmi korszak-darabkát, melyben az intézmény működött, és jelenleg is működik.

A folytatásban az egykori diákok visszaemlékező írásai pedig felvillantják azokat az eseményeket és élményeket, amelyekben egykor részük volt, egyben kifejezik azt a reményüket, hogy az elkövetkező évtizedek ugyanolyan élménygazdagok lesznek, mint az eddigiek voltak, mert minden egykori diákkal és nevelővel együtt hiszik: az iskola örök!

Sajólád, 2025.

A szerkesztőség nevében:
Farkas Ferenc
tiszteltetbeli szerkesztő, nyugd. ig.

IGAZGATÓI VISSAEMLEKEZÉSEK

FARKAS FERENC

„Jót, s jól! Ebben áll a nagy titok.”
(Kazinczy Ferenc)

IGAZGATÓI EMLÉKMORZSÁIM SAJÓLÁDRÓL (1983 – 1996)

Jeles nyelvújítónk és költőnk a *Tövises és virágok* című epigramma gyűjteményének fent idézett két sora gyakori kísérőm volt életem útjain. Eszembe járt akkor is, amikor sajládi iskolaigazgatásom története vázlatos leírása felötlött bennem. Vajon követtem ezt a felhívást?!

A folytatás bizonyára megadja rá a választ.

Egy kis előzetes:

Igazgatónak lenni kihívások sorozata. Vállalásuk örök küzdelem. Kié nem az?! Kérdezhetné bárki, aki lelkiismeretesen dolgozik. Az igazgatóé speciális. Különbözik a többiekétől. Alapvetően. Az elvárások számosságától és sokféleségétől. Tőle mindenki elvár. A munkáltatója, a szakmai felettesei, a tantestülete, az egyes nevelők, a szülők egyenként és közösségként, a gyermek és az iskolai gyermek-közösség, a működési hely és csoportjai, azok vezetői, mindenki, aki az iskolával akár alkalmi, akár tartós kapcsolatban áll. Az igazgatótól mindenki jó, ha lehet, azonnali és megnyugtató megoldásokat vár. Megfelelési kényszer ez a javából! Nem könnyű megfelelni. Jó, ha ezt az ember előre tudja! Nos, én mindezek tudatában pályáztam meg a sajládi iskola igazgatói állását. Az elhatározáshoz erős motivációk kellettek. Ha ilyenek nincsenek, hozzá sem érdemes kezdeni. Nekem voltak. Felidéztek belőlük néhányat:

Nem teljes, de elég jó ismereteim voltak Ládáról is, Petriről is. Az utóbbiban születtem, itt jártam alsó tagozatba és itt laktam felnőtt koromig. Ládon végeztem a felső tagozatot, innen ballagtam. Ezek voltak érzelmi kötődéseim forrásai. Úgy gondoltam, haza pályázok. Lehet, hogy ez szellemi honvágy is volt. Régóta ismeretségben álltam a két tanácsi vezetővel; az elnökkel és a vb titkárral, akikkel már tíz éve néha közvetlen, máskor közvetett munkakapcsolatban is voltam, tehát ismerhettek. Rokonszenvükre számítottam, de sosem kértem. Hasonlóan vélekedtem a közös tanács testületéről, tagjainak többségéről is. Kalkulusomban volt az idősebb nevelők kollegiális rokonszerve és bizalma is, hiszen még engem

is tanítottak. A többieknek sem voltam vadidegen. Véltem, vagy valós vezetői szigorúságom gerjesztett híre érkezésemet megelőzte. Ehhez hozzájárult az is, hogy elődöm, aki iskolás koromban igazgatóm volt, de később én felügyeltem, jóval a pályázati procedúra megkezdődése előtt elejtette az igazgatói stafétabotot. Fogadtatásom mérsékelt volt ugyan, de a pályázatom elfogadásához a tantestület egyhangúlag hozzájárult, a közös tanács pedig kinevezett. Később ez még kétszer megismétlődött. A legerősebb késztetőm a feladat nagysága és nagyszerűsége volt. Kíváncsivá tett, ekkora feladatot a fogadó körülmények között képes vagyok-e sikeresen megoldani?!

Első vezetői ciklusom – 1983-88 között – a nagy iskolai építkezések, a bontások és felújítások korszaka volt. Éppen ekkor épült az iskola fő épülete, a napközi otthon konyhája, a tornaterem és tartozékai; ekkor bontották el a régi politechnikai műhelyt, és újították fel a régi iskola megmaradt részét. A főutcai front felől épülni kezdett az új kerítés. Ez időben alakítottunk ki két használható udvart, szabadterei színpadot, alkottunk előkertet, rendeztünk terepet, és kevéske pályázati támogatással önerőből, saját kivitelezéssel megépítettük a salakos kézilabda pályánkat is. Ez így együtt elképesztő mennyiségű munka volt, melyből nagyon sokan kivették a részüket. Személy szerint én is, akár fizikailag is. Támogatóink voltak a még működő mezőgazdasági üzemek; a ládi és petri TSZ, a gyömrői állami gazdaság, a betonteleg és a BVM alsózsolcai gyára szocialista brigádjai. Hozzájuk csatlakoztak a szülők, nagyszülők, nevelők és az érdemi munkára képes tanulók is. Így az egész egy páratlanul szép társadalmi összefogásnak megismételhetetlen példája volt.

Az igazgatói vezetői folyamat elemei közül számomra toronymagasan kiemelkedett a szervezés és a végrehajtás. Természetesen nem volt szabad elhanyagolni a vezetés többi elemét sem. Mindemellett meg kellett valósítani a tanévek legfőbb feladatait, a tanítást és a nevelést. A nem teljesen konszolidált állapotok mellett az iskola tanévenkénti feladatait sikeresen befejeztük. Az új épület ünnepélyes átadására 1985. március 29-én, tehát 40 éve került sor. Vannak még, akiknek ez soha nem feledhető dátum. Nekem az. A ma embere azt hiheti, a most látható állapot mindig is ilyen volt, de közel sem. Ezért érdemes és méltó ünnepélyes keretek között visszaem-

lékezni negyven év távlatából is erre a hihetetlenül mozgalmas iskolatörténeti időszakra, és együtt örülni az elért eredményeknek. Tehát így lett itt szép új iskola és modern, az igényeket jó színvonalon kielégíteni képes feltételrendszer. Ez csak az érem egyik oldala volt. Kellett ehhez egy ide illeszkedő, szakmáját erős hivatástudattal gyakorló tantestület is, ami csak lépésenként volt kialakítható. A régi tantestület megfogyatkozott. Voltak, akik nyugdíjba mentek, többen GYES-en voltak, mások elpályáztak. A lakóhelyükhöz kötődők viszont maradtak. Hozzájuk kellett illeszteni az iskolai feladatokhoz szükséges nevelői létszámot és szakképzettséget. Ez évről-évre emelkedett. A régi iskola tantestületének létszáma csaknem megduplázódott, a tanulólétszám ötszáz fő fölé emelkedett. Iskolánk így a volt régi miskolci járás nagynak számító intézményei közé nőtt. A miskolci iskolák között sem számított kicsinek. A legnagyobb létszámú tantestületünk 44 főből állt. Ennyien egyszerre még soha nem tanítottak itt. Az érkezők részben pályakezdők, részben más iskolákból jövők. Életkor szerint a tantestület jól tagolt lett. A fiatalok a középkorúakkal és az idősebbekkel szerencsésen keveredtek. Ez hasznára vált a szakmai pezsgésnek, a munka lendületesebbé válásának. Ugyanakkor a pályájuk elején járók megismerhették, megtapasztalhatták a jól bevált gyakorlatot mind a tanításban, mind a nevelésben.

Személyi változások következtek be – az igazgató-helyettesi posztokon is –, a nyugdíjazás miatt. A távozók helyébe a tantestületből választottam. Előbb Szántainé Pálincás Sarolta, utóbb Varga Lászlóné foglalta el a megüresedő helyet. Mindketten alkalmasak lettek a feladatra, a tennivalókat megtanulták. Jó munkatársakká váltak.

Második és harmadik vezető ciklusom alatt (1988-1996) országosan számtalan változás történt. A végét járta a szocialista rendszer és küszöbön állt a rendszerváltozás. Ezekről izgalomba jött szinte az egész társadalom. Voltak, akiket a változások híre nyugtalanított, mások tele lettek – olykor túlságosan is – bizakodással. Ezeknek hatása az iskolára, óvodára úgy érvényesült, hogy sorra jelentek meg törvények, jogszabályok, útmutatók, amiket kötelezően követni kellett. Végrehajtásukról is csak szelektíve írok, kiemelve azokat, amelyek ránk közvetlenül vonatkoztak. Szemléletváltozás és ehhez igazodó gyakorlat következett be az iskolai nevelésben. Ez maga után vonta az úttörőmozgalom s ennek megjelenési formája, az úttörőcsapatok megszüntetését. Az intézkedés sokakban végyes érzelmeket váltott ki. Főleg azért, mert senki sem kínált fel utána ezzel egyenlő élményt nyújtó gyermekmozgalmat. Helyét átvette az iskolai diákönkormányzat, ami jó esetben megtartotta elődje jó hagyományait. Nálunk ez történt. A cserkészmozgalom néhol megújult, de nem vált általánossá. Nem folytatódott a szocialista típusú ember formálása. Kimaradt a nevelés középpontjából a

közösségi nevelés. Helyébe lépett az egyéniség kifejlesztése szabadabb útja individualizmus. Iskolai nevelésünk centrumába nevelési célkitűzéseink szerint az általános emberi értékek kifejtését tettük. Ezek annyira nagyszámúak, hogy felsorolásuktól terjedelmi okokból eltekintek. Legálissá vált a hitoktatás. Az órarendekben a hittanórának kijelölt helye lett úgy, ahogy azt a három hitfelekezet (rk., ref., gk.) hitoktatóival, illetve magukkal a lelkészekkel előzetesen egyeztettük. Többször előfordult, hogy a római katolikus plébános a neki szükséges időre és alkalomra tanulókat kért ministrálásra. Kérését mindig teljesítettük.

Új oktatási törvény jelent meg, ami nagy tartalmi változásokat hozott. Jelentősen átformálta vagy módosította az eddigi iskolai gyakorlatot. A tankötelezettség felső határa 16-ról a 18. életév betöltéséig terjedt. Ez lehetővé tette a túlkoros, magatartási és egyéb zavarokkal terhelt – főleg a kisebbséghez tartozó tanulók mentesítését a mindennapi iskolába járás alól, és ifjúsági tagozatba szervezését. Így magatartásukkal nem zavarták a kisebbeket, nem hátráltatták a nevelőket a tanításban. El is végezték mind az általános iskolát. Köszönhetően két nyugdíjból visszamarasztalt férfi kollégánknak.

Az új oktatási törvény széleskörű jogokkal ruházta fel az iskolát is és a szülőket is. A szülők megkapták a szabad iskolaválasztás jogát. Ez azzal járt, hogy a legjobb tanulóink felvételiztek a 6 és a 8 osztályos gimnáziumokba. Nekik ez előnyös volt, és számunkra érthető, de az iskola „szegényebb” lett évről-évre a legjobb ötödik és hetedik osztályos gyerekekkel. Ennek hatása jelentkezett a PISA mérésekben is. Azok eredményei mérséklődtek. Kevesebb lett a kitűnő tanulók száma is.

Ebben az időben az óvodában még férőhelyhiány volt, ezért a tankötelessé váló gyerekeknek iskolára előkészítő tanfolyamokat kellett szerveznünk. E a leendő első osztályt vezető tanító feladata lett. Aki ide járt, sok, de nem kizárólag roma gyerek, az sikeresen végezte az első osztályt.

A törvény olyan jogokkal ruházta fel a tantestületet, amilyennel eddig soha nem rendelkezett. Megadott keretek között emelhetett vagy csökkenthetett a tantárgyak óraszámát. Új tantárgyakat vezethettek be (informatika, modern idegen nyelvek; angol, francia, fakultációk a 7. és 8. osztályokban, tömegsport stb.). Megszűnt az orosz nyelv tanítása. Az iskola felsőbb szervek engedélye nélkül is dönthetett a névfelvételről. Így lett a korábbi általános iskolából emlékezetesen szép ünnepség keretében Fráter György Általános iskola.

A beszédhibásoknak logopédus közreműködésével megszerveztük a beszédjavító kezeléseket. Azért, hogy a mentálisan sérült gyerek is sikeresen haladjanak tanulmányaikkal, létrehoztuk az eltérő tantervű osztályokat.

Örök hiányt pótolunk azzal, hogy beindított-

tuk a napközi otthoni csoportokat, és az iskolaotthonos oktatást.

Ezek a tartalmi fejlesztések természetesen Sajópetriben is minden tekintetben bekövetkeztek, így a működési lehetőségek a ládival azonos szintre kerültek.

A tantervválasztás joga addig soha nem élvezett lehetőség lett. A nevelők megkapták a tankönyvválasztás jogát, amivel éltek is. Így iskolánkban is megszűnt a tantárgyi egykönyvűség. A tanítás sokkal színesebb lett, mint amilyen korábban volt.

A rengeteg változásra minden nevelőnek fel kellett készülnie. Erre szolgáltak a szakmai tanfolyamok, továbbképzések, melyeken a nyugdíjhoz öt évnnyire közel álló nevelők kivételével mindenki másnak kötelező jelleggel részt kellett vennie. Ez a képzési tervünk szerint meg is történt.

Nehéz volt idegen nyelvet váltani. Nem volt azonnal angol szakos, pedig egyes szülők szinte erőszakosan követelték. Adódott is emiatt némi feszültség. Átmenetileg a problémát francia nyelvvel oldottuk meg, de azt jól. Ezt részben francia anyanyelvű személy, később francia szakos nyelvtanár tanította, - mindegyik nagyszerűen. Az angol nyelv iránti igény kielégítésére úgy intézkedtem, hogy két kollégát angol kiegészítő szakra iskoláztunk be, de előtte már óraadó angol szakos nevelő vezetésével nyelvi tanfolyam indult. Miután kollégáink kiegészítő szakon végeztek, e nyelv tanításának problémája véglegesen megoldódott. Ugyanez és ugyanígy történt az informatika bevezetésével is.

A legtöbb iskolának nagy feladata a tanulók közötti rend fenntartása és a konfliktuskezelés. Nálunk is volt tennivaló bőven. Iskolai öröket ekkor még sehol nem alkalmaztak. Terjedni kezdtek a lopások, amik kiterjedtek a nevelői szobában és osztályokban hagyott pénztárcák kiürítésére, a tanulói váltócipők és a különféle labdák ellopására. Voltak útonállások, „minirablások”, félelemkeltések fenyegetésekkel, terrorizálások és tanórákról való elszökődések is. Ezeknek az ügyeknek egyenkénti kinyomozásával, a szülők berendelésével, fegyelmező intézkedésekkel és speciális ügyelet szervezésével nem könnyen, de véget vetettünk, vagy legalábbis úgy látszott. Késérítették életünket, és nagy károkat okoztak nekünk a betörések. Ezek miatt nagy veszteségeink lettek, és komoly anyagi károk keletkeztek. Egyik alkalommal ellopták az összes táncruhánkat. Egy másikon kirámolták az iskolai stúdióinkat, csak a falakat hagyták. Egy harmadikon összetörték a tornatermi szertárainak ajtóit, olyannyira, hogy újakat kellett felszerelni – rácsokkal együtt. A tetteseket a rendőrség talán még most is keresi.

Iskolánk partnerkapcsolatai

Nyitottunk a művészeti nevelés felé. Ez a zongoraoktatással és a népi táncal kezdődött, és a

későbbi években szépen kiteljesedett. Ápoltuk hagyományainkat.

Iskolánk partnerkapcsolatai, amikor eszembe jutottak, Kosztolányi Dezső kedves verse, a Játszótársam mondd, akarsz-e lenne című jelent meg előttem. Utána ezt szabadon iskolánkra így vonatkoztattam: Partnertársunk mondd, akarsz-e lenni? Nélkünk ugyanis nincs intézmény, ami jól működne. Az írás elején már említetteken túl is sok kapcsolatunk volt. A legközvetlenebb a szülőkkel, az ő munkaközösségeikkel. Erről az egyik visszaemlékező, Dudás Gáspárné bővebben ír. Akartak a partnereink lenni, azok voltak, és sokat köszönhetünk nekik.

A községi közös tanács és a két helyi önkormányzat a fenntartója és működtetője volt a két faluban működő intézménynek, ha úgy tetszik, gazdája. Lehetőségeik és találékonyságuk szerint igyekeztek az iskoláknak minden támogatást megadni. Ez ma is látszik rajtuk, és környezetükön. Az igazgatói javaslataimat, észrevételeimet a legtöbbször figyelembe vették, elfogadták. Szolgálati lakások biztosításával elősegítették azt, hogy az érkező, vagy már itt lévő nevelők lakáshoz jussanak. Engem bérgazdálkodási jogkörrel ruházott fel. Ha ügyesen gazdálkodtam, keletkezett bérmegetakarítás és ezt az iskola dolgozóinak jutalmazására használhattam fel. Ezt több éven át rendszeres volt, de a későbbi megszorítások minimálisra korlátozták.

Az iskola és az önkormányzatok sokszor, de nem mindig estek egybe. Ilyenkor az intézményvezetőnek kötelessége érdekérvényesítő képességeit latba vetni. Amikor kellett és lehetett, ezt meg is tettem. Szakmai kérdésekben ez általában sikerült, a pénzügyiekben nem mindig. Élesebb konfrontációkra nem került sor, hosszantartó vitákra egyes testületi tagokkal viszont igen. A kompromisszum lehetőségeit ilyenkor is mindig és mindenben szem előtt tartottam. A GAMESZ dolgozók munkájára mindenkor mindenben számíthattam.

Együttműködésünk kiterjedt a közművelődés és sport területére is. Egy időben sem kultúrház, sem könyvtár nem volt a községben. Ekkor a községi könyvtár és az iskolai könyvtár állományát összevonták, és ez az iskolában működött az iskolai könyvtáros vezetésével. Az állami és társadalmi ünnepek megtartására mindig iskolai tanulók szereplésével az aulában került sor. A műsor összeállítói és betanítói ezekért külön díjazásban nem részesültek. Minden más kulturális és egyéb rendezvénynek is (idősek napja, falugyűlés, stb.) az aula volt a helye, még a lakodalmaknak is. Itt ünnepeltük Sajólad falu telepítésének 600. évfordulóját is.

Elemi erejű volt a fiatal férfiak sportolási igénye, a téli időszakban is. A sportegyesület ekkor sokáig nem működött. A mozgásigény kielégítésére hétfvégeken pingpongozásra nyitva tartottuk az aulát, teremfocira pedig a tornatermet. Az ügyeleti feladatokat sokszor a férfi testnevelőkkel közösen

láttam el, akkor még természetesen ezt is ingyen. Ma nincs olyan egyén, aki az ingyen munkát elvállalná! Nem is lenne etikus erre kapacitálni senkit. Jó együttműködést valósítottunk meg az óvodákkal és az egészségüggyel is. Az előbbiekkal közösen sokat tettünk a gyerekek iskolába lépésének megkönnyítése érdekében. A már említett iskolára előkészítéssel túl az óvónők és tanítók kölcsönösen látogatták egymás rendezvényeit. Hasonlóan jó kontaktusunk volt a gyermekorvossal, a fogorvossal és a védőnőkkel is. A vizsgálatok és szűrések hiánytalanul megvalósultak, ugyanúgy, mint az elsősegélynyújtási és a csecsemőgondozási tanfolyamok, és a versenyekre való felkészítések is. Ez utóbbiakon mint ahogy azt Simon Józsefné visszaemlékezésében leírja, tanulóink mindig szép eredményeket értek el.

A tanórai, szakköri, fakultációs és sportköri foglalkozások, no meg a nevezetes tanórán kívüli rendezvények tanulóinknak sok élményt és örömet szerezhettek. Ezek között mindenki találhatott kedvére valót. Belőlük ízelítőt adtak azok a régebbi tanítványaink, akik élményeikről rövid, magvas, kedves-

szavú visszaemlékezéseket írtak. Azt hiszem, ha még többen beírták volna, kitelik belőlük egy vaskosabb könyv is.

Az itt töltött 13 igazgatói évemet én is a nagy szakmai élményeim között tartom számon. Úgy rak-tároztam el, mint pedagógusi, vezetői élményeim és teljesítményeim egyik csúcsát. Az itteni vezetői gyakorlat számomra is sok értékes tapasztalattal szolgált, melyeket a folytatásban Alsózsoltán is tudtam hasznosítani. Sajólad és Sajópetri közel harminc év múltán is szép emlék nekem és vékonyabb szálon, de a kapcsolatunk még azóta is tart.

Ha van valami érdekesebb helyi közölnivaló, azt szívesen publikálom.

Szívből kívánok az iskolának további egyenes vonalú fejlődést, kiváló, az igazgatóval mindig jó szellemben együttműködni kész tantestületet, elegendő tanítványt, sok jó partnert és szép jubileumokat!

2025. május 25.

Farkas Ferenc

VARGA LÁSZLÓNÉ

HARMINCNYOLC ÉV A SAJÓLÁDI ISKOLÁBAN...

Több, mint egy emberöltőt töltöttem itt nevelőként, igazgatóhelyettesként, igazgatóként. Meg-rohannak az emlékképek, kedves gyermekarcok sokasága, nevelőtársak meleg tekintete, tenniakarása, sok jó szülő figyelme, technikai dolgozók jószándéka villóznak bennem.

A sajópetri tagiskolával kiegészültünk sok éven át. Mindenben részesei voltak az anyaiskolának. Őket is pályázatokkal segítettük. Barátságos, jó kis intézmény volt.

Képesítésem: tanító-magyar nyelv és irodalom szakos tanár, ének-zene speciál kollégium.

1987-ben lettem helyettese Farkas Ferenc igazgató kollégámnak. A másik helyettes Szántainé Pálinskás Sarolta volt. Egyetértésben, jól együttműködtünk, a rendszerváltás új kihívásainak igyekeztünk megfelelni. 1996 májusában vezetők, lakhelyére nyújtott be igazgatói pályázatot, a másik helyettes nyugdíjba vonult. Nem könnyen vállaltam fel az igazgatói szerepet, amelyből 15 év lett, a nyugdíalományig. Helyetteseim Magos Alice és Miklósi István lettek.

Milyen iskolát akartam?

Ahol jól érzi magát minden gyermek, - képességeitől függetlenül - mert erősítik, támogatják benne azt az adottságot, amiben jó. Ez örömforrás lesz számára.

Szerettem volna, ha reggelente mosollyal az arcukon érkeznek a diákok és tanárok egyaránt,

nincs szorongás bennük. Ellenben a kötelességeikkel is tisztában vannak.

Tisztelet és elfogadás van bennük, mert egymás szövetségesei vagyunk.

Akartam, hogy merje nevelőjének elmondani, ha bántás éri. Az én ajtóm is nyitva állt a diákok előtt, ha szükség volt erre. Fontos volt az órai fegyelem, mert a tanulás kemény, összpontosítást igénylő munka. A tudást nem adják ingyen!

Akartam, hogy iskolánk gyermekmegtartó erő legyen! Akkor az iskolának kellett kitalálni a hogyan.

Gyakran hangoztattam, hogy értékesebbek a házaink a faluban, ha jó intézményeink vannak.

A következő tartalmi fejlesztésekbe kezd-tünk és megerősítettük a régi jót:

A 3. évfolyamon kezdődő emelt szintű **angol tagozatnak szabályoztuk** szervezési formáit, vizsgá-it, kimeneteli követelményeit. Alapfokú nyelvvizsgára is volt lehetőség a záraskor 8.-ban, éltek is vele a tanulók.

A 7. évfolyamtól nívócsoportos (képesség szerinti bontásban) a **matematika** oktatás

A **Nyelvi-Irodalmi-Kommunikációs program (NYIK) folytatása 1-8.** évfolyamon a magyar tanításban, kijelölt osztályokban. Erre korábban, több hetes nyári felkészítéssel vettünk részt. Két tanító vitte az alsót, Kissné Deák Zsuzsa és Ördögné Bukta Mária, én pedig a felső tagozatot. Ez a program kreativitást, jó kommunikációs készséget, irodalmi többlet műveltséget, jó magyar nyelvi készségeket adott. Szintén egyedi módszerrel, hatékonyan, sikeresen ta-

nította a magyart Szűcsné Fenyő Ágnes kolléganőm is több éven keresztül.

Az informatika oktatást óraszám emeléssel erősítettük 3-8. évfolyamon.

Megyei szintű **Fráter György szavalóversenyt** honosítottunk meg minden év áprilisában, György napon. Jellemzői voltak: rangos zsűri, könyvajándékok, szerény vendéglátás, a kolostor és templom látogatást kérésünkre dr. Balpataki Béla atya vezette, kedvesen, derűsen.

Nagy - nagy szeretettel fogadtuk vendégeinket. Ma is érzem a virágzó fák, a tavaszi zsongás illatát. Sok iskola képviseltette magát, jó hírre volt a versenynek, szerettek hozzánk jönni.

Az iskolai **sport szélesítése**: A legsikeresebb -a lány mellett- a fiú focicsapat volt. Ők több győztes torna jutalmaként Budapesten szurkolhattak egy rangos meccsen a 2005-ben, megyei sportvezetőik odaítélése alapján. Az iskola a külön busszal való feljutást biztosította. Létezett már konditerem is, a diákok öröme.

Tehetséggondozás: Valamennyi tantárgyból a szaktárgyi versenyekre való jó felkészítést és az eredményes, -- lehetőleg helyezésekben is megnyilvánuló -- részvételt erősítettük.

Felzárkóztatás: A szerényebb adottságú tanulókat néhány többletórával, tanórai differenciálásokkal igyekeztünk megsegíteni. Szerettük volna, ha sok diák megtalálja azt a középiskolát, mely jövője szakmája vagy hivatása felé irányt mutat, melyben majd sikeres lehet.

Igényességre nevelés: Egyik eszköze volt, hogy minden műsorunk, ballagásunk magas irodalmi értéket képviselt, végtelen színvonalas volt. Akiknek négy évig tanítottam a magyart, megtiszteltem őket azzal, hogy a ballagási műsorukat összeállítottam és betanítottam.

Végtelenül értékeltem - legalább szóbeli dicsérettel - minden nevelő jó munkáját, kitartó erőfeszítéseit.

Az alapfokú művészetoktatás bevezetése három tanszakon:

Szerettem volna, hogy helyben legyen lehetőség az érdeklődő szülőknek. Ezek eléréséért ne kelljen Miskolcra utaztatni gyermekeiket zeneiskolába és művelődési házakba. Korlátokba ütközött az engedélyek megszerzése, de végül is sikerült. Hálás vagyok, a Varga István polgármester úr által vezetett képviselő-testületnek, hogy hittek bennem, támogatásukról biztosítottak.

1998 ősze, a zeneiskola kezdete. Eljövetelemlő: **zongora, furulya, altfurulya, gitár, kürt, trombita** hangszereken folyt a zenetanulás. Az utolsó években zeneiskolai találkozókat szerveztünk meghívásos alapon, ahol szakmai zsűri értékelt a fellépőket. A Fráter György Gimnázium akkor híres kórusa is fellépett pár alkalommal, ami nagy élmény

volt.

Kis zenekarok is létesültek. Simon Attiláné szolfézs tanárnő **csengettyű együttest** hozott létre, nagy sikerrel. Sok helyen felléptek, többször megfordultak Miskolcon, és Tiszaújvárosban kiváló minősítést kaptak a tehetségkutatóban. Egyediek, különlegesen voltak, fellépő viseletet is csináltattunk számukra.

Dredor Roland művésztanár rézfúvósaiból a **Brass-Sajólad együttest** állította fel. Erőteljes hangzásvilágukkal nagy tetszést arattak fellépéseiken. Kiváló minősítést kaptak ők is Tiszaújvárosban.

2000 ősze a néptánc, képzőművészetben belül a grafika tanszakok elindítása

Iskolánk új neve lett: **Fráter György Általános és Alapfokú Művészeti Iskola**.

Képzett néptánc tanár alig volt. Arca lett: Farakas Attila tanár úr. A táncosok magját a korábban szakköri keretben működött csapat adta.

Néptáncosaink a leggyakoribb szereplői voltak a falu rendezvényeinek, a május 1-jei majálisok, szüreti felvonulások, Idősek napja stb. kapcsán.

A téli nagyszünetekben tánccházaként működött az aula, igen népszerű volt a tanár úr vezetésével. Kedvelt volt azok körében is, akik egyébként nem voltak néptáncosok.

Az év végi **néptánc gálák** ünnepek voltak. A díszudvar megtelt vendégekkel. Sokszor népzenei együttesek húzták a talp alá valót. Boldogság volt látni a szebbnél szebb viseletekben tündöklő ifjúságot, amint fürgé lábbal ropják a táncot. Vastapstól zengett a szabadter.

Később a továbbképzőből is kikerült táncosok a **Bokréta Néptáncegyüttesbe** tömörültek. Népviseletben, gyönyörű hagyományként ápolták a húsvéti locsolkodást. Népdaloktól volt hangos az utca, ahogyan a falut járták. Ők nagy büszkeségeink -eljutottak nemcsak megyei, hanem Budapest, Litvánia, Szlovákia fesztiváljaira is. Ma is léteznek, - családosként - ahogy engedi idejük, életformaként élik meg. Egyébként, két ált. iskolás táncospár is eljutott Litvániába egy fesztiválra a budapesti csapat tagjaként.

A **grafika tanszak** tanulói is sok-sok országos pályázaton, kiállításon szerepeltek. Tengernyi díjat zsebeltek be a 11 év alatt. Magos Alice, Balatoni Piroska, Wágner Géza tanárok arcai ennek. Kérésre 2008-11 között az egész aulát, emeletet elárasztották a Reich Károly illusztrációk. A legtöbb mesefigurát Balatoni Piroska festette.

Átlagban, évente 200 néptáncos, 70-80 zenész 60-70 grafikus élt a művészeti lehetőséggel.

Művészeti iskolák országos minősítése, 2007 ősze

Komoly pedagógiai és feltételrendszerbeli előírásoknak kellett megfelelni. Akik ezt nem teljesítették, megvonták tőlük a képzési engedélyt. Tükrös néptánc terem, szigetelt terem a zenéhez, ekkor készült el. Szakemberek tanóralátogatásainak tömkele-

ge után, KIVÁLÓ minősítést kaptunk. Ezt követően jelentős pályázati lehetőségek nyíltak meg.

Ó, a **pedagóguskórus!** A zeneiskola példás hozadéka volt 2005-től. Karácsonyi, később húsvéti koncerteket adtunk a templomban a kamaraművész tanárokkal és a diákjaikkal. A hangszeres játékok után kórusműveket adtunk elő. Beleborzongok, újra azt az élményt élem át, ahogyan a próbák során, jóval az ünnep előtt a várakozás varázsában éltünk. Húsz éves ebben az évben!

A pedagógus továbbképzések, mint stratégiai lépések

A miskolci Pedagógiai Intézettel jó kapcsolatot ápolunk. Szerényen szólva egyik mintaiskolájunknak tekintettek bennünket. Az ő vezetésükkel végeztük képzéseinket.

1999-2001. Holland Belsőgondozói Rendszer (BGR)

A rotterdami MPI-től (Holland Pedagógiai Intézet) adoptálták az egyénre szabott tanulás útját dokumentált formában. Ezen keresztül nyomon követhető a tervezés, kivitelezés, értékelés az egyes gyermek vonatkozásában. Alsó tagozatra vonatkozott a program, minden tanítóm benne volt. Megyénként három iskola jelentkezhetett rá.

2000 májusában a megye igazgatóit képviseltem Rotterdamban egyhetes tanulmányúton. A BGR működését figyeltük meg a holland iskolákban.

Dicséretes munkát végeztek tanítóim is. A lezárás egy megyei konferenciával zárult, ahol mi is előadók voltunk. Igazgatóságom alatt a továbbiakban az egész alsó tagozaton élt, működött, hasznosultak a tanulnak.

2003-2006. Megelőzés, Alkalmazkodás, Gondoskodás (MAG) program

Szintén holland, Utrechtből származik. Országosan 13 iskola vehetett részt benne.

Személyre szabott, adaptív oktatás és fejlesztő értékelés elsajátítása volt a cél.

Vezetési, szakmai és pénzügyi vonatkozások hármasa egyszerre volt jelen az interaktív felkészítő-kön, Budapesten. Kissné Klusóczki Katalin jegyző, egyik helyettesem, és én voltam ezeken jelen. A 11 fő tanítót helyben képezték.

A lezárás előtt, három év után az utrechti projekt-vezetők tanórai látogatások keretében győződtek meg a szakmai beépítettségről nálunk.

Azért megdobogtatta szívünket a büszkeség, hogy Utrechtből vannak jelen a sajládi iskolában!

Ez a hároméves komoly felkészítő, egyhetes Utrechtben töltött tanulmányúttal zárult 2006-ban, melyen a 11 fő tanító és a két vezető vett részt tőlünk. Iskolákat látogattunk, ami új szemléletmódot is adott, tágitotta a látókört.

Mindkét program iskolai szakmai felelőse: Surányiné Szabó Erika fejlesztő pedagógus volt.

Azért tanítókra vonatkozott mindkét program, mert Nyugat- Európában az alapozó iskola ha-

téves, ezután már orientálódnak valamilyen irányba. A hollandok példaértékű tanügyi reformot hoztak létre, ami nálunk sajnos elmaradt, de mi részesülhetünk ebből.

Teljes tantestületet érintő több napos továbbképzéseink:

Lépésről-lépésre program 2003.

Kooperatív oktatás, projekt oktatás 2004.

Kompetencia alapú oktatás-nevelés 2006.

Az interaktív tábla használata az oktató-nevelő munkában 2007.

Konfliktus kezelési tréning 2009.

Fráter György Oktatási- Nevelési Alapítvány

1996.dec. 1-jén hívtuk életre, alapító elnöke Varga László. Többek között az iskolai jutalmazást a minőségibb taneszköz ellátottságot, a rászoruló tanulók kulturális vonatkozásban való megsegítését célozta meg, pl: színházjegyek vásárlása.

Jóérzésekkel gondolok vissza a farsangi alapítványi bálókra, melyek a szülők sokaságát és a falu fiatalságát vonzották és növelték közösségi erejüket.

A 2003. év tanévzáróján adtunk át először **Fráter György Emlékplaketteket.**

Tervezője, Jósza Zsolt szobrászművész volt. Azon 8. évfolyamos tanulók kapták, akik ezt kiváló tanulmányi és közösségért végzett munkájukkal, magatartásukkal kiérdemelték. Pénzjutalom is járt vele, az alapítvány révén.

Az iskola épületére, berendezésére, eszközellátottságára vonatkozó fejlesztések a 15 év alatt

Az új épület tetejének újraszigetelése

Hátsó és oldalkerítés a sport udvaron

A teljes villanyhálózat felújítása, a világítótestek cseréje minden tanteremben

A tornaterem és néhány tanterem burkolat cseréje

Minden tanteremben teljes bútorzatcsere - a régi szekrények 50-60 évesek voltak

Svájcban is érkeztek eszközök a Máltai Szereztetszolgálaton keresztül

A KIVÁLÓ művészeti iskolai minősítés jutalmaként megnyíltak a pályázati lehetőségek -- vi-seleteket, hangszereket, a grafika tanszak eszközeit vásárolhattuk meg évenkénti bontásban.

Különlegességnek számított: Erdélyből eredeti viseletek megvétele, az aulába páncéltőkés hangversenyzongora állítása.

Játszótér építése a hátsó udvaron -- még a felsősök számára is volt egy-két eszköz

Tizenegy digitális tábla érkezése: Forradalmasította oktató- nevelő munkánkat, nagyon szeret-ték a gyerekek. Hármat az iskola vett meg, kilencet pályázaton nyertünk 28 számítógéppel együtt

Sajópetri kis iskolája két táblát és hat számító-gépet kapott ebből.

Bemutató órákat szerveztünk, -- az új eszköz-re építve - meghirdettük a megye iskoláinak, szü-

lőknek több éven keresztül ősszel és tavasszal. Nagy volt az érdeklődés, mert annyira újdonság volt. Én is kedveltem használatát a tanórai munkámban.

Tanári szoba parkettázása, új székek, asztalok

Az új épület ablakai kicserélődtek műanyag nyílászárókra, ez közvetlenül az utolsó ballagás előtt történt. Mennyit izgultam, megoldásokat kerestem, tárgyaltam, hogy a ballagó tér és udvar méltó legyen. A bejárati ajtó cseréjére már nem kerülhetett sor.

Pedagógus teljesítményértékelést is alkotunk, és bevezettünk

Akkor még ez nem volt kötelező. Pályázat volt rá meghirdetve, mint „Jó gyakorlatra” szánt munkára. KIVÁLÓ-ra minősítették, és az elnyert pénzügyi forrás az utolsó három tanéven keresztül gazdagította az iskolai költségvetést.

Jó felszereltséggel, közel 500 fős tanulói létszámmal több száz művészeti iskolással, egy jól felkészült tantestülettel adtam át az intézményt az utódoknak.

Személy szerint **köszönöm** meg **minden pedagógustársamnak** a hiteles, odaadó, áldozatos hivatásgyakorlást. Törekedtem arra, hogy kihozzam a személyiségükben rejlő egyéni többletet, tudást, mely gazdagíthatta a gyermekeinket (pl:üzleti vállalkozás Leskó Sarolt). Akartam, hogy örömforrásként éljék meg, amiben ők a legjobbak! Megértették, hogy a tanulók helyben maradásáért, szerethető, sokrétű, gazdag tartalommal bíró iskolát kell csinálni. Büszke vagyok a rengeteg diplomás öreg diákra (orvos, okleveles közgazdász, gyógyszerész, tanár, mérnök, programozó stb.) Büszke vagyok sok öreg diákra, akik szakmájuknak mesterei lettek.

Főhajtással emlékezem elhunyt kollégáinkra. Mélyen megrázott valamennyiünket a fiatalon eltávozott Bozsó István halála. Nagyszerű tanár volt, rajongtak érte a gyerekek.

Köszönöm a technikai dolgozóknak, hogy a tisztaságért a kívül-belül virágos környezetért sokat tettek. Az aulában lévő gyönyörű pálmák két kedves nagymama ajándékai.

Tisztelettel emlékezem Varga István, Veres János, Pozbai Zoltán, Debreceni Balázs polgármester urakra és képviselő-testületeikre, akik támogattak törekvéseimben, ahogy lehetőségeik engedték.

Köszönöm a sok együttműködő, jószándékú Szülőknek, hogy közös akarattal lendítettük át gyermekeinket, ha nehézségekbe ütköztek.

Igyekeztünk a jó kapcsolat megtartására egyházak vezetőivel, óvodákkal, egészségügyi dolgozókkal.

A leírtak alapján talán könnyűnek tűnik minden! Ez nem igaz! Sokszor göröngyös, rögös, volt az út a megvalósításig. Időnként iszonyatosan sok akadályt kellett leküzdeni. Ellenben a Gondviselő mindig a tenyerén hordott, -- úgy éreztem -- lehetetlennek tűnő helyzetekben is.

Szívet - lelket melengető emlékekkel, szeretettel emlékezem a 38 tanévemre, kiemelve az igazgatóként töltött 15 évet.

Szerényen jegyzem meg, hogy országos pedagógiai kitüntetésekkel is elismert az Oktatási Minisztérium.

Teleki Blanka - díj 2009., átadás: Budapest, Szépművészeti Múzeum

Németh László - díj 2020., átadás: Budapest, Vigadó

Sajólad Önkormányzata kitüntetése: Közöségért- díj 2019. augusztus 20.

Gödöllőre költöztünk, a két fiunk hozott közel magukhoz.

Végtelen hálával, jó érzéssel gondolok Sajólad, Sajópetri népére.

Felemelő mindig az utam, ha hazavezet.

Gratulálok az új iskola 40. jubileumához! Gazdag, tartalmas tanári és diák évetet kívánok falai között.

Varga Lászlóné
Kondráth Marianna
nyugalmozott igazgató

40 ÉVE ÉPÜLT A MODERNKORI ISKOLÁNK a régi korok tanúja 12 éve ismét egyházi iskola

Korszerű és otthonos körülmények között növekednek a sajládi és a környékbeli gyerekek. Egyházi iskolánk 12 éve működik a tudás a közösség és a hit, szolgáltatában.

Idén ünnepli fennállásának 40. évfordulóját a megújult sajládi iskola, és 2013. szeptember 1-jétől a katolikus szellemiség jegyében működik. Az elmúlt évtizedek során nemcsak az oktatás színtere volt, hanem a közösség egyik szellemi és erkölcsi központjává is vált. Az iskola 12 éve van az Egri Főegyházmegye fenntartásában, és ez alatt az idő alatt rendkívüli fejlődésen ment keresztül, mind infrastrukturálisan, mind pedagógiai szemléletében.

A sajládi általános iskola igazgatói feladatait 2011 augusztusától látom el. Nagy megtiszteltetés és felelősség számomra, hogy vezetőként részese lehetek ennek az építkező közösségnek.

Katolikus iskolánkat Dr. Ternyák Csaba egri érsek atya alapította 2013-ban. Általa és sokak áldozatos munkájával valósulhatott meg az a régi álom, hogy Sajládön egy olyan iskola működjön, amely a keresztény értékrendet, a tudás szeretetét és a közösségi életet egyszerre közvetíti. Köszönet érte a Gondviselő Istennek és mindazoknak, akik ezt az iskolát szolgálják.

Hálás szívvel emlékezünk Árvai István atyára, iskolánk alapító plébánosára, első lelki vezetőnkre, aki hat éven át lelkesen, fáradhatatlanul segítette iskolánk közösségét, az új szokások és hagyományok kialakításában. Az általa megkezdett munkát 2019 őszétől Varga Béla plébános atya folytatja.

Antoine de Saint-Exupéry így fogalmaz: „Egy magányos kődarab mindig csak kő marad. Am ha kell, a sok kis kő együtt templomot emel.” Mi ehhez hozzátennénk: iskolát is. Mert a templom és az iskola együtt alkotják az emberi élet két nagy színterét.

A mi iskolánk célja, hogy a keresztény értékek mentén vezesse a gyermekeket, hogy képességeiket kibontakoztathassák, és felelős, értékteremtő felnőtté váljanak. Az elmúlt 12 évben több mint 350 diák ballagott el intézményünkéből. Közülük sokan még tanulnak, de vannak olyanok is, akik már megtalálták a helyüket a munka világában. Mindegyikükre büszkéek vagyunk.

Katolikus iskolánkat szeretettel fogadta be a falu és a környék lakossága. Túlzás nélkül állíthatjuk: szeretik és megbecsülik az intézményt. A tanárok elhivatottsága, a gyerekek szorgalma és szeretete teszi ezt az iskolát valóban különlegessé. Igyekszünk nap mint nap megmutatni: ez az iskola otthon, közösség, lehetőség és hit egyszerre.

Eredmények, elismerések és fejlődés

A 12 év alatt számos jelentős eredményt értünk el:

- Csatlakoztunk a Komplex Alapprogramhoz
- 2020-tól regisztrált tehetségpont lettünk
- 2023-ban Ókoiskola címet nyertünk el
- 2021-ben 20 millió forint értékű HighTech tantermet alakítottunk ki, ahol robotikát és digitális kultúrát oktatunk a legmodernebb eszközökkel
- 2024-ben az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem partnerintézménye lettünk – tanító- és tanárszakos hallgatók nálunk végzik gyakorlati képzésüket

- Megkaptuk az örökös ÉlménySuli címet
- 2025-ben Kiválóan Akkreditált Tehetségpont lettünk (zeneművészet, tánc, robotika, néphagyományok)

• A Katolikus Pedagógiai Intézet pályázatán elnyertük a Teremtésvédő Iskola címet

Színes programok – közösségformálás

Minden évben gazdag szabadidős és kulturális programokat kínálunk tanulóinknak:

- Hittan művészeti tábor (Eger, Sarud)
- HighTech tábor
- Erzsébet napközis és zánkai ottalvós tábor
- Vidéki Zenészpallanták koncertje
- Határtalanul kirándulások (Felvidék, Kárpátalja)

- Csodaszarvas napközis tábor
- Bozsik Program (futball)
- Hangszercsere program (zongora, kürt, gitár, furulya, citera)

• Magyar Falu Program: 2x2 millió Ft közösségi terek és élményudvar fejlesztésére

• 25 milliós fejlesztési támogatás társadalmi szerepvállalás erősítésére

A Főegyházmegye támogatásával megszerveztük az első Katolikus Alapfokú Művészeti Iskolák találkozóját a KATAMI-t, ahol a művésztanárok és diákok találkozhattak, bemutathatták az iskolájukban folyó művészeti tevékenységet a produkciójukon keresztül.

Infrastruktúra – a fejlődés látható jelei

Az elmúlt évek során több fontos felújítás és fejlesztés történt:

- Megújult a tornaterem
- Új tetőt kapott mindkét iskolaépület
- A pincehelyiségből konditermet alakítottunk ki
- Új burkolatot kapott a focipálya
- Tanárok számára parkolót hoztunk létre
- Díszburkolat került az iskolaudvarra, ahol végzős diákjaink minden évben fát ültetnek

• A főépület ablakai külső árnyékolót kaptak a komfortosabb tanulás érdekében

(Eredményeikről, programokról, fejlődésről bővebben: a fratersajlad.hu honlapon, valamint az iskola Facebook oldalán olvashatnak.)

Hála és remény

Köszönet illeti az EKIF munkatársait, akik irányításukkal és támogatásukkal hozzájárulnak iskolánk sikereihez.

Köszönöm Érsek Atyának, hogy mindig támogatja munkánkat, és szívügyének tekinti az oktatás és nevelés ügyét.

Ahogy Ferenc pápa mondja: „Remélj és működj együtt a teremtett világgal, hogy életünk az Isten iránti szeretet énekévé és a közös otthonunkért való gondoskodássá váljon.”

Valóban ezt éljük meg nap mint nap – itt, Sajládön, a 40 éves iskolánk falai között.

Szabó Zsófia
igazgató

EGYKORI TANULÓK VISSZAEMLEKEZÉSEI

ALEXÁNÉ KLUSÓCZKI DÓRA

„TE KEDVES UDVAR, MEGHITT RÉGI TERMEK..”

Tóth Árpád Köszöntő című versének első sora méltán tükrözi egykori iskolámra való visszaemlékezést. 40 év telt el, mióta először léptem át az akkori új iskola kapuját. Ámulva szemléltem a hatalmas aulát, az emeletre vezető lépcsőket, a tornatermet, melynek a padlóját borító zöld PVC jellegzetes illata ma sem változott. Szeretettel gondolok vissza egykori iskolatársaimmal együtt a jó öreg, kedves „Kiflis Bácsira”, aki minden reggel óriás sós kiflit árulva várt minket az első szünetben a bejáratnál. Élénken él bennem a betűkkel, számokkal díszített osztálytermünk, ahol barátságokat kötöttünk, ahol megtanultuk, milyen egy jó tanító, egy igazi példakép, és ahol az első sikereinket, kudarccokat, örömeiket és tanulságokat átélhettük. Varga Lászlóné Mariann néni tyúkanyóként egyengette alsó tagozatos útjainkat, hiszen nemcsak írni, olvasni és számolni tanított meg, hanem arra is, hogyan figyeljünk egymásra, hogyan legyünk bátrak és kitartóak. Segített, ha valamit nem értettünk, és bátorított, ha elbizonytalanodtunk; szívből törődött velünk. Sok kedves emlék él bennem az iskolai évekből. Az erdei akadályversenyek hangulata, amikor az egész osztály együtt mozdult őrsi zászlóval és menetlevéllel a kézben, együtt izgult, együtt nevetett egy-egy állomás leküzdése során. A természet közelsége, a feladatok izgalma és a csapatszellem olyan élményt adott, amit sosem fogok elfelejteni.

Ugyanígy emlékezetesek maradtak az osztálykirándulások is. Az Ónodi, és az Egri várban tett látogatás viszszaépített minket a történelemben, a budapesti Vidámparkban pedig minden sarkon új kaland várt. Akkor éltem át először (és utoljára) a hullámvasút izgalmát, amint a szerelvény csattogva elindult és a magasba kapaszkodott, a gyomromban bizsergő érzés keletkezett, amit sehol máshol nem tapasztaltam. Első biciklitúrámát Rézműves János tanár bácsinak köszönhetem, akivel a Muhi csata emlékhelyére tekertünk el történelem fakultáció keretében, és olyan ismeretekkel gazdagodtunk, melyekkel a történelemkönyvben nem találkozhattunk.

Különleges élményként el bennem az iskola névadó ünnepe is. Már gyermekként is éreztük, hogy ez nem egy hétköznapi esemény. Fráter György neve nemcsak egy díszes tábla lett a falon, hanem egyfajta büszkeség is, amit az iskola minden diákja magával vitt - akkor is, és most is.

A Fráter György Általános Iskola különleges helyet foglal el a szívemben. Nemcsak azért, mert a környék legjobb iskolája volt, ahol a pedagógusok magas színvonalon, szívvel-lélekkel tanítottak, hanem azért is, mert itt tanultam meg hinni magamban. Megtanultam, hogy a tanítás sokkal több, mint egyszerű ismeretátadás-szívből jövő hivatás.

Negyven év hosszú idő, de az emlékek frissen élnek bennem, Büszke vagyok arra, hogy ennek az iskola közösségnek a tagja lehettem, és hálás vagyok minden tanárnak, diáktársnak és élménynek, ami ehhez az időszakhoz köt.

Ezúton szeretném megköszönni a megtisztelő felkérést és bizalmat Farkas Ferenc egykori Igazgató Úrnak, hogy néhány gondolat erejéig megoszthattam emlékeimet iskolánk 40 éves évfordulója alkalmából.

ÁRVA REGINA

Árva Regina vagyok, sajlóádi lakos. Általános iskolai tanulmányaimat az akkori néven Fráter György Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény falai közt végeztem 2002-2010 között, mely idő alatt a színes művészeti képzésnek köszönhetően alapfokú bizonyítványt szereztem néptáncból és a zeneművészeti tanszakon zongorából. A nyolcadik osztályt követően Miskolcra, a Zrínyi Ilona Gimnáziumba nyertem felvételt, emelt történelem tagozatra. Az érettségit követően Egerben tanultam tovább, ahol több évtizedes kihagyás után ismét kezdetét vette a tanítóképzés az Eszterházy Károly Egyetemen. Miután megszereztem tanító végzettségemet, történelem-és állampolgári ismeretek tanáraként diplomáztam, az akkor már Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen.

Jelenleg a Mezőcsáti Egressy Béni Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanítójaként dolgozom.

A sajlóádi általános iskolához nagyon sok szép emlékem köthető. Az iskola igazgatónője Varga Lászlóné

Mariann néni volt ekkor. Az iskola minden diákja nagy tisztelettel volt felé, akinek mindig volt hozzánk egy-egy kedves szava.

Kiváló pedagógusoktól tanulhattunk, akiknek elhivatottsága és személyisége miatt döntöttem el már alsó tagozatban, hogy én is ezt a pályát fogom választani. Mintha csak tegnap lett volna, hogy első osztályosként Ördögné Bukta Marika néni anyai szeretettel és megannyi türelemmel terelgetett minket négy évig, felső tagozatosként pedig Szénásiné Kovács Andi néni segítette a kamaszodó osztály mindennapjait. Hálásnak érzem magam, hogy rövid ideig ugyan, de több régi tanárommal is volt szerencsém együtt dolgozni a diplomám megszerzése után, így immár más szemmel, de tovább tanulhattam kedves pedagógusainktól.

Tanáraink vezetésével szüntelenül készültünk a különböző tantárgyi versenyekre, a környékre és megyei szinten egyaránt. Máig őrzöm az ezekhez köthető és jutalmul kapott megannyi oklevelet és emléklapot.

Az iskola már ekkor, a 2000-es évek elején a környék legjobban felszerelt intézményei közé tartozott. Emlékszem, hogy milyen különleges és érdekes órákon vehettünk részt az akkor ritkaságnak számító interaktív táblákkal, amik száma évről-évre nőtt az iskolában. Számos bemutatóórának voltunk részesei tanárainkkal, melyeket nemcsak a környező települések intézményeiből, hanem holland vendégek is megtekintettek az okostáblák tanórai alkalmazásáról egy utrechti pályázat kapcsán és a mi tanáraink is látogatást tettek a holland városba.

A művészeti oktatás néptánc, zene valamint rajz- és képzőművészet tanszakokon működött. Mindhárom művészeti ágazat nagyon színvonalas képzést nyújtott és számos versenyre készítettek fel minket. Máig melegszívvel gondolok vissza arra a sok hangversenyre, ahol évente több alkalommal mutathattuk meg zenei tudásunkat.

BODNÁRNÉ GULYÁS ZSUZSANNA

Az általános iskolai éveimet az 1992-es és 2000-es évek között a sajóládi Fráter György Általános Iskola falai között töltöttem. Az én alsós nagybetűs osztályfőnököm Piskóti Lászlóné Márti néni lett. Az alsó tagozat felejthetetlen éveit neki köszönhetem. Márti néni irányítása alatt rengeteg élményt szereztünk, nagyon jó osztály és szülőközösség volt.

Másodikos voltam, amikor az iskolában Csonka László tanárúr szakköri keretek között elkezdte tanítani a néptáncot. Szobbnél szebb népviseleteket ölthettünk magunkra, melynek költségét az iskola finanszírozta. Különleges koreográfiákat tanultunk, mint például a kalocsai táncok, ahol a lányok papucsban táncoltak. A dunántúli eszközös táncoknál pedig a fiúk botokkal, a lányok üveggel a fejükön mutatták be a tánclépéseket. Sok-sok versenyen vettünk részt. Prügyön többször első helyezést értünk el, több környékbeli iskola szervezésében pedig vándorkupákat szereztünk. A szülők mindenben mellettünk álltak, minden fellépésünkön törzsnézőként értünk izgultak. Az anyukák haját fontak, előkészítették a ruháinkat a táncokhoz, az apukák tökéletes botokat faragtak a fiúknak.

Köszönhetően Dr. Balpataki Béla plébános úrnak a vallás már akkor is nagy szerepet töltött be az iskola életében. Vele készültünk fel az első áldozásra, majd később a bérálás szentségének felvételére.

Az ötödik osztálytól a szintén nagyon szeretett Fazekas Anna lett az osztályfőnökünk. Felső tagozattól kezdve vegyes osztályok lettek felállítva a sajópetri diákokkal együtt. Nagyon aktív osztály lettünk köszönhetően profi testnevelés szakos osztályfőnökünknek. Emellett az angol csoportbontásos oktatásban is tanított és jó alappal indított el a nyelvvizsgára.

A néptánc mellett beléptem az énekkarba is, melyet Dolhai Miklósné vezetett. Rengeteg iskolai műsorban szerepeltünk együtt.

1996-tól új igazgatója lett az iskolának Varga Lászlóné személyében. Igazgatónő még jobban szárnyai alá vette a népművészeti oktatást és 2000-től az iskola Fráter György Általános és Művészeti Iskola néven ment tovább. Ebben a tanévben a művészeti iskola keretein belül Farkas Attila néptánc tanár vette át a néptánc oktatását, aki később a Bokréta Néptáncgyűttes vezetője is lett. Mi voltunk az első évfolyam, akik innentől kezdve a tánc, zene és grafika oktatásról bizonyítványt kaptunk a kezünkbe. Minden évben az újonnan tanult táncainkat néptánc gálán mutathattuk be. Több külföldi fesztiválon vehettünk részt, a legemlékezetesebb Litvánia és Szlovákia volt, ahol élőzene mellett léphettünk színpadra és képviselhettük Sajóládót. Igazgató nő irányítása alatt az iskola sok új bútorzattal, kiegészítővel bővült.

A mi osztályunk kapott először asztalokkal egybeépített padokat. A helyeinkért személyesen voltunk felelősek ülésrend alapján. Továbbá a mosdókba ekkor került először adagolós kéztisztító folyadék, melyet mi előszeretettel használtunk már csak a finom illata miatt is.

A mi osztályunk kivételes helyzetben volt ugyanis igazgatónő tanította nekünk a magyar irodalmat és nyelvtant, mellyel jó alapokat nyújtott számunkra a középiskolás évekre. Ezentúl pedig mindig jól eső érzés volt, hogy egyenrangúként kezelt minket gyerekeket. Az iskolai büfé létrehozásakor is többször kikérte a véleményünket. A felső tagozatban technika órákon a fakultációs teremben sokféle eszköz állt rendelkezésünkre. Megtanultunk varrógépen varrni, jól felszerelt konyhában tanultunk főzni. Az iskola kertjében minden évben veteményeztünk.

Az iskolában tánctermet alakítottak ki tükörrel, balettrúddal, padlózatán csúszásmentes szőnyeggel. Itt a néptáncon túl az alapítványi bálókra keringőt, palotás táncot, tangót is tanultunk.

Az iskola minden évben szervezett Kótelekre tábort, illetve a táncoktatás keretein belül Tiszalúcon egyhetes tánctáborban vehettünk részt.

A középiskolai felvételin is jó eredményeket ért el az iskola, a diákok nagy részét az első helyen megjelölt iskolákba vették fel. Én a Gábor Áron Szakközépiskola közgazdasági szakán szereztem meg az érettségimet. A középiskola elvégzése után az egri Eszterházy Károly Főiskola Gazdaság-és Társadalomtudományi Karán vállalkozási szakirányon közgazdasági diplomát vehettem kézhez.

2008.01.01. napjától a Nemzeti Adó-és Vámhivatal illeték-kiszabási osztályán dolgoztam, ahol közben közigazgatási szakvizsgát tettem. 2010. augusztus 14. napján házasságot kötöttem Bodnár Zsolttal. 2012-es évben megszületett első gyermekünk Zsombor. 2018-ban pedig a családuk bővült kislányunkkal Zsannával. 2019. júniusától a Sajóládi

Polgármesteri Hivatal munkatársa lettem, ahol az adó ügyekért felelek és anyakönyvvezetőként sok pár házasságkötésénél vehetek részt.

Napjainkban a Bokréta Néptánc Együttes és a Sajóládi Népművészeti Egyesület alapító tagjaként is tevékenykedem.

Visszatekintve úgy gondolom, hogy a sajóládi iskola jó alapokat és háttérrel nyújtott a pályafutásom során, melyet ezúton is köszönök. Tanáraimhoz és igazgatóimhoz bármikor bármivel visszatérhettem. Szép emlékekkel gondolok az elmúlt évekre.

DOBOS GÁBOR

VISSZAEMLEKEZÉS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁS DIÁKÉVEKRE

Mikor a '90-es években megkezdtem az első osztályt, az általános iskola épülete már nem volt ismeretlen a számomra, tanulmányaimat édesanyám osztályában kezdtem. Pedagógus szülő gyermekeként kicsit másként éltem meg egy-egy helyzetet, mint diáktársaim. Alsóban anyukám hamarabb tudta a jegyeimet, mint én magam, de felső tagozatban sem volt ez teljesen másként. Nekem nehéz lett volna elfelejtenem a házi feladatot, de ha nem ment elég jól az olvasás, anyukám jól tudta, hogy gyakorlás helyett mivel ütöttem el az időt. Felső tagozatban már én is „csak” az osztály egyik tagja voltam, de tanáraim itt is különös figyelemmel kísérték mindennapjaimat.

Sok jó emlékem van ebből a nyolc évből, a történelem szeretete itt kezdődött, és végig kísért középiskola végéig. Az itt megtanult fontos magyar évszámokat még most is fel tudom idézni, mint ahogyan egy-két diáksínyt, közös kirándulást, kamaszkori szerelmet.

Most, hogy így jobban visszagondolok, még több emlék elevenedik meg lelki szemeim előtt, mint a biciklitúrák, nyári táborok, bükkszentkereszti szánkózások, színházi előadások, báli nyitótáncra való felkészülés. A foci szeretetét Dolhai Miklós tanár úr ültette el bennem. Kedves élményként jönnek fel bennem a közös edzések, a mérkőzésekre való készülődés, a nagyszünetekben rendezett diák meccsek.

Emlékszem, hogy az iskolai rendezvényeken osztályfőnököm, Szendrei Gyula bevont engem és pár társamat a hangosítás feladataiba. A technikai részletek megismerése, a feladat ellátása nem csak hasznos és érdekes volt számunkra, hanem jó kifogást szolgáltatott egy-egy nem kedvelt óra lerövidítéséhez. Különösen énekórán jött jól a kamasz fiúk számára, hiszen mutálódó hangunkkal igyekeztünk elkerülni a hangos feleletet.

Hasonlóan gondolok vissza Béla atya hittanóráira is, amik szintén az iskolai élethez kapcsolódtak. Ezek nem csak a bibliai történetek kaptak helyet, hanem a közös viccelődések, a humor és az őszinteség is.

Az általános iskolában megszerzett tudás elég volt ahhoz, hogy megálljam a helyem egy erősebb gimnáziumba. Jó szívvel gondolok vissza a tanáraimra, mint például Török Péterre (fizika), Bozsó Istvánra (történelem), Szendrei Gyulára (osztályfőnök, matematika), Soós Emesére (kémia), Besenyei Róbertnére (földrajz), Úveges Judit-ra (irodalom), Zelen Viktóriára és Fazekas Annára (angol), Dolhai Miklósrá (torna, foci). Nem csak tananyagot adtak át nekünk, hanem motiváltak minket, támogattak és biztattak, hogy a bennünk lévő képességeket a felszínre hozzuk.

A bennem lévő kitartás tovább vitt az egyetem irányába, ahol mérnöki diplomát szereztem. Mérnökként több multinacionális cégnél szereztem tapasztalatot, és jelenleg is ilyen helyen dolgozom, bár már az ország másik felén élek családommal.

DOBOSNÉ BÚS ÁGNES

A 90-es évek elején kezdtem meg tanulmányaimat az iskola ódon falai között, amikor még kék köpeny védte a diákok ruháit. Sajópetriben akkor kezdett megújulni és bővülni az iskola épülete, ezért volt részem váltott délelőtti és délutáni oktatásban is, de megérte, mert később az új épületben, kényelmesen folytathattuk az alsó tagozatos éveket. Kisdiákként a szinte családias, nyugodt környezet megfelelő védelmet, biztonságot nyújtott számunkra, aztán elérkezett a váltás, ami magával hozta a nagyobb iskolaépületet, az új osztálytársakat, tanárokat, de az iskola küldetése, a diákok nevelése, az oktatás iránti elhivatottság nagyon hasonlított.

A tanárok nagy igyekezettel tanítottak minket, nem csak az ismeretekre, hanem a jó modorra, illemre, egymás tiszteletére is. Sok emlékezetes, vicces pillanat szalad át fejembe, de gyakran kaptuk intelmeket, útmutatásnak szánt dorgálást, amelyekből akkor, még talán nem is igazán fogtunk fel oly sokat, de mégis formálta a kamasz lelkünket.

Pedagógusaink látták, hogy kiben milyen tehetség lapul, kit milyen irányba érdemes terelgeti.

Hozzám a magyar órák álltak a legközelebb, és Szűcsné Fenyő Ágnes támogatása, lelkesítése annyira bennem maradt, hogy a versek, az írás iránti szeretete sokáig elkísért utamon. Tudom, hogy fontos az egyéni munka, a támogató családi háttér, de egy jó iskolai alap is szükséges ahhoz, hogy a megfelelő irányba tudjon továbblépni, továbbtanulni a diák. Úgy gondolom, hogy ezt az alapot biztosította számomra az általános iskola.

Ballagás után nem gondoltam volna, hogy utam még egy kis időre visszavezet ide, ugyanis itt szereztem tanítói tapasztalatot, majd innen indultam meg az igazán nagybetűs életbe. Emlékszem, harmadik osztályban volt egy olyan feladat, amiben le kellett rajzolni, hogy mi szeretnék lenni, ha nagy leszek. Valójában akkor még fogalmam sem volt arról, hogy mi is akarok majd lenni, hiszen nyugodtan éltem gyermek éveimet, és ez még elég távoli jövőnek tűnt, de eszembe jutott elsős tanító nénim, Nagyné Vancz Erika és ő inspirált arra, hogy lerajzoljam magam tanítói ként. Milyen meglepő, hogy az élet valóban elvitt egy ilyen irányba! Később a pedagógusi pályát elhagytam, és a pszichológiai irányába indultam tovább. Családommal az ország másik felében élek, viszont a gyermekeknek, gyermeknevelésnek most is központi szerep jut az életemben.

ÍGY LÁTTUK, FORMÁLTUK ÉS ÉLTÜK MEG MI A SZMK-S ÉVEKET

Szép kerek évforduló alkalmából nosztalgiazunk a sajládi Fráter György Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola múltjáról. Felelevenítjük közös emlékeinket.

40 évvel ezelőtt, 1985. március 29-én került sor az iskola új épületének ünnepélyes átadójára.

Gyermekeink osztályában szülői munkaközösségi tagok voltunk, ebbéli tevékenységekről beszélgettünk. Az osztályokat összefogó, szülőket képviselő Iskolai Szülői Munkaközösségnek elnöke ekkor Danyikó Lászlóné, Franciska volt, aki elődjétől, Farkas Imrénétől, Klárikától vette át ezt a feladatot. Az iskola építési munkálatok befejezése után nagy összefogásra volt szükség az óriási rendetlenség megszüntetéséhez, törmelékek eltakarításához, az épület kitakarításának elvégzéséhez. Nagyon jó volt a szülők és a pedagógusok közötti kapcsolat, munkaszervezés, még a 7.-8. osztályos diákok is kivették ebből a nagy munkából részüket, hogy mindennel végezzenek az átadásra. Sikerült is a nagy ünnepre elkészülni. Uher Ferencné, Margónak, aki Franciskától vette át néhány év múlva az Iskolai Szülői Munkaközösség elnöki feladatot, egy kedves, személyes emléke is maradt az ünnepségről.

Ugyanis az átadásra megjelent illusztris vendégek között volt középiskolai osztályfőnöke, Dr. Környei László, aki Miskolc város műv. okt. osztály vezetőjeként érkezett. Az ünnepséget követően látásból megismerte volt tanítványát, röviden el is beszélgettek. Ritka az ilyen jó arcmemória.

Szülői értekezleteken az osztályfőnökökkel megbeszéltek szerint segítették a szülők az osztály farsangok, osztály kirándulások lebonyolítását. A pedagógusok szülők közreműködésével igyekeztek minél élvezetesebbé tenni a Gyermeknapot, Mikulási ünnepséget, Karácsonyi ünnepséget.

Több szülő önkéntes munkát vállalt kisdobos avatás, úttörő avatás alkalmával, ahogyan a sportpálya, sálakpálya kialakításában is. Danyikóné Franciska kezdeményezése, szervezése volt a Felnőtt farsangi bál, melynek nagyon-nagy sikere volt. A későbbiekben a sikerre való tekintettel Ferencsik Andrásné, Sárika szervezte tovább. Szép iskolai ünnepség volt az évenkénti Pedagógus nap, amikor a diákokon, szülőkön kívül az iskolát fenntartó Tanács, később Önkormányzat köszöntötte az ünnepeltek. Kedves hagyomány volt, hogy évnnyitó és évváró ünnepségen a diákok egy csokor kerti virággal köszöntötték osztályfőnöküket. Úgyszintén ballagás alkalmával is, mely a leglátogatottabb, legnépszerűbb ünnepe az iskolának. Jeles, emlékeztető iskolai ünnepségekre készítették fel a pedagógusok a diákokat, gyermekeinket, melyekről videó felvételek készültek Bodnár Miklós videós jóvoltából. Ezek a rendezvények nem csak a szülőket, de a lakosságot is vonzották.

Ilyen rendezvények voltak: Sajólád 600 éves évfordulója, Iskolai sport ünnepély, Iskolai névadó ünnepség.

Ezen videóknak megtekintése visszaröpít mindenkit az időben, az akkori diákok ma már családanyák, családapák. Mi Farkas Ferenc igazgató úr irányításának, munkásságának ideje alatt voltunk néhány évig szülői munkaközösségi tagok, emlékeink ebből az időszakból valók. Szép időszak volt, jó reá visszaemlékezni.

GYARMATI LAURA

Minden ember életében meghatározó az általános iskola. Itt szerezzük az első barátainkat, itt tanuljuk meg az igazi rendet, érnek minket kudarcok és az első sikerek, és persze megtanuljuk az alapokat az élethez. Különösen igaz ez az én történetemre.

Általános iskolás éveimet Sajópetriben kezdtem, első emlékeim Igazgatónőről (akit a mai napig így hívunk, s talán ez már sosem változik) a tanévnnyitó beszéde, amikor kiemelte, hogy bárki járhat a zeneiskolába. Én már ekkor tudtam, hogy beiratkozok. S bár akkoriban a Sajópetri-Sajólád közötti távolság soknak tűnt, amint lehetett kértem otthon, hogy hagy menjek egyedül busszal Ládra, a zeneiskolába.

Ezután nagy reményekkel léptem a felső tagozatba. Ekkor írtunk 2004-et, és lettünk az a szerencsés osztály, akinek a magyar tantárgyat Igazgatónő tanította. Sose felejttem el az óráit, folyton tollbamondást írtunk. Diktálás után diavetítőn ellenőrizhettük, hogy hány hibát vétettünk, mennyire voltunk ügyesek. Szerettem tanulni, s bár az osztályban ez nem mindenkire volt igaz, valahogy a magyar órákon mindenki törekedett arra, hogy a legjobbat hozza ki magából. S erre ügyelt Marianna néni is. Egy olyan osztályba jártam, ahol mindenki egy kicsit más volt. Különböző képességekkel, és szociális háttérrel. Mégis együtt ültünk a padban évekig, s bár néha éreztük ennek nehézségeit, utólag örülök, hogy ilyen közösségben tanulhattam. Egy olyan korszakban, amikor még nem volt otthoni internet, busszal jártunk, és bizony néha mezítláb gyalog a két falu között.

Az évek alatt a zeneiskola fontos ponttá vált az életemben. Elsők között csatlakozhattam a B-tagozatosokhoz, s a furulya után már zongorázni is elkezdtem. Sose felejttem el Zseni néni óráit, akit mindig körülragyogott a dallam. Ahogy Dredor Roland leckéit sem, aki minden lehetséges iskolai rendezvényen támogatott minket, hogy megmutathassuk gondolni vélt tehetségünket. Az általános iskolai éveimet a sok barátság mellett az évről-évre ismétlődő szavaló, helyesírás és angol verseny is jellemezte. Hol több, hol kevesebb sikerrel, de számtalan "megmérettetésen" vettünk részt. Bár akkor ezt még természetesnek vettem, de több tanárunk órákon kívül szánta ránk az idejét, hogy a legjobbak lehessünk. Hálával tartozom különösen Fazekas Anna "Panni néni"-nek, aki mindent megtett azért, hogy felkészítsen a középiskolai angol felvételire. Így sikerült bejutnom a vágyott gimnáziumba is.

Kis faluból érkeztem, de mégis kiemelkedő oktatásban volt részem. Különös érzés visszatekinteni, mennyi mindent kaptam ott nemcsak tudásban, hanem az életre szóló útavalóként is. Az iskolai fellépések során szerzett tapasztalatok és önbizalom nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy később ösztöndíjakat nyerjek budapesti főiskolai tanulmányaimhoz, és elvégezhessem a mesterképzést a Műszaki Egyetemen.

Úgy gondolom számít honnan jöttünk, s a mai napig szeretettel gondolok vissza a Fráter György Általános Iskola tanáira, akik nélkül talán soha nem lettem volna kiváló szakember és talán jó vezető.

Sajóládról származik az egész családom, én is itt töltöttem gyermek éveimet. Így egyértelmű volt, hogy a Fráter György Általános és Művészeti Iskolában kezdem meg a diákéveimet. 1994-ben Dobosné Spirnyák Erzsébet osztályába kerültem, ő vezetett be az írás, olvasás, számolás rejtelmeibe. Alsó tagozatban főleg humán tudományok érdekelték. Tanítónőm lelkes munkájának köszönhetően számos versmondó és mesemondó versenyen érhettem el szép eredményeket.

Felső tagozatos koromban az iskola művészeti tagozatot indított, így lehetőségünk lett több művészeti foglalkozásra járni, én majoretta és jazz balettel választottam. Ötödikben már Szendrei Gyula vezette osztályomat, aki a reál tárgyakat szerettette meg velem. Továbbra is részt vettem a nyelvtani és helyesíró versenyeken, melyekre Üveges Judit készítette fel. A frissen végzett tanárnő fiatalos lendülete és lelkesedése nagy hatással volt rám. A hittan tanulás elkezdődött kisiskolás koromtól dr. Balpataki Béla plébános úr vezetésével, mely nagyban megalapozta hitéletemet. Az iskolában megszerzett képességek és tudás lehetőséget teremtett arra, hogy gimnáziumi éveimet a miskolci Fráter György Katolikus Gimnáziumban végezhettem. Az általános iskolai alapokra, illetve szorgalmamra támaszkodva kitűnő eredménnyel zártam a középfokú tanulmányaimat is.

Érettségi után a Debreceni Orvostudományi Egyetemre nyertem felvételt. 2012-ben kaptam kézhez az általános orvosi diplomámat. Ezután a fővárosba költöztem, ahol az Észak-budai Szent János Centrumkórházban kezdtem meg orvosi pályafutásomat fül-orr-gégészként. Azóta is ezen az osztályon tevékenykedem adjunktusként. A fővárosban ismerkedtem meg férjemmel, akivel azóta boldog családban élünk. Született két gyermekünk, Júlia 6 éves és Huba 4 éves.

Hálás szívvel emlékszem vissza a sajóládi diákéveimre. Minden feltétel megadatott ahhoz, hogy képességeinkhez mérten a legtöbbre vihessük az életben és megálljuk a helyünket a munkában és családi életben is. Köszönettel tartozom tanáraimnak és Varga Lászlóné igazgató asszonynak, aki a kiváló pedagóguskart egybe tartotta, vezette illetve az eredményes tanulás hátterét megteremtette. Minden jót kívánok a jelenlegi sajóládi Fráter György Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulóinak és tanárainak.

KOCZKA KRISZTÁN

A sajóládi Fráter György Katolikus Általános Iskola 40 éves évfordulójára. Az általános iskolai tanulmányaimat 1985-ben kezdtem meg.

Az alsó tagozatos éveimben különösen jól éreztem magam, mert olyan osztályfőnökeim voltak, akik nemcsak tanítottak, hanem vigyáztak Ránk, óvtak és szeretetük által azt érezhettem, hogy jó itt kisiskolásnak lenni. Az pedig, hogy az anyukám volt az iskolatitkár, nekem különösen jó volt.

Az iskolában tanultam meg zongorázni és mindig nagy izgalommal vártam, amikor megmutathattuk az általunk tanultakat szüleinknek a karácsonyi hangversenyeken. Élénken él emlékeimben az iskola által szervezett Madarak és fák napján, a csapatversenyek hangulata is.

Felső tagozatban a szaktanáraimtól olyan dolgokat tanulhattam meg, melyek alapján a gimnázium első évében könnyen vettem az akadályokat.

Az iskola jó alapokat adott, gimnáziumi tanulmányaimat a Fráter György Katolikus Gimnáziumban folytattam, mely szintén meghatározó volt életemben. Szüleim példamutató életét szem előtt tartva a gimnáziumot követően a Rendőrtiszti Főiskolára jelentkeztem, több mint 20 éve teljesítek szolgálatot a Rendőrség állományában.

Büszke vagyok arra, hogy a én és a testvérem is, a Fráter György által elnevezett alap- és középiskolában tanulhattunk.

Az alapítványi bálók alkalmával felnőttként is rendszeresen visszatértem általános iskolámba.

KOCZKA TAMÁS

Az általános iskolai éveimre visszatekintve, amelyet 1992. évben kezdtem meg, több körülmény is szerepet játszott, amelyek a felnőtt életemben is jelen vannak.

Legfontosabb talán az alsó és felső tagozatos osztályközösségem, valamint a minket körbevevő pedagógusok, tanárok és iskolavezetők, akik a magas színvonalú oktatás mellett sokszor anyáskodva-apáskodva gondoskodtak rólunk, amellet hogy édesanyám is folyamatosan jelen volt iskolatitkárként.

Az iskolában lévő délutáni tevékenységek, a néptánc és a labdarúgó edzés és egyéb sportlehetőségeknek köszönhetően, jó közösségben lehetünk és ezek a szakkörök mindig megszínesítették a hétköznapijainkat. Az alsó tagozatban tanult gyerekjátékokból, sokszor gyermekeimnél is ötletet meríték.

Ezek a körülmények hozzájárultak ahhoz, hogy mind a sportéletben, mind a középiskolai tanulmányaimhoz megfelelő alapot biztosítsanak és boldogan emlékezzek vissza az általános iskolás időszakomra. Középiskolai éveimet a Fráter György Katolikus Gimnáziumban végeztem, majd a Rendőrtiszti Főiskolán folytattam tanulmányaimat. Több területen kipróbálva magam, jelenleg a Készenléti Rendőrség miskolci osztályának támogató alegységét erősítem alosztályvezetőként.

A Rendőrség kötelékében szerzett sporteredményeim közül, az országos duatlon csapatbajnokság 1. helyezése, Kelet-Magyarország legerősebb rendőre 3. helyezése és a Balaton körbefutó csapatverseny teljesítésére vagyok a legbüszkébb."

EGY ISKOLA, AMI IRÁNYT MUTATOTT – EMLÉKEIM A MŰVÉSZETI ÉVEKBŐL

Visszatekinteni a gyermekkorra mindig egy különleges utazás. Az én utazásom 1996-ban kezdődött az előkészítő évfolyammal, majd 2004-ben egy gazdag élménycsomaggal ballagtam tovább a Művészeti Iskolából. Az én időmben az iskola igazgatója Varga Lászlóné volt.

Első osztályban Piskóti Lászlóné, Márti néni terelgetett bennünket szeretettel. Az élet később szomszédokká tett bennünket, és a mai napig támaszt jelentenek bölcs tanácsai.

Második osztálytól Sándorné Nagy Nóra néni vett szárnyai alá. Tőle nem csak a tananyagot kaptuk meg, hanem sokkal többet: biztonságot, odafigyelést, törődést. Igazi közösségformáló volt, aki gyakran túllépte a hivatalos kereteket, hogy támogassa a családokat. Neki köszönhetem életem első versmondó sikerét, amikor Kányádi Sándor „Az okos kos” című versével állhattam színpadra. És persze, hogyan is felejtethném a farsangi mulatságokat, ahol Nóra néni vezetésével minden alkalom kreatív és emlékeztető élménnyé vált.

A zenei világban is kipróbáltam magam, Takács Adrienn tanárnő vezetésével a zongora tanszakon. Külön öröm volt, amikor 2006-ban továbbképzősként „Kis zenész” különdíjat kaptam. A legnagyobb zenei élményem a Weiner Leó-féle Rókatánc négykezese volt Adriennel, de a bátyámmal, Misivel közös zongoradarabok is kedves emlékként élnek bennem.

Aktív néptáncosként Csonka László, majd Farkas Attila tanár úr irányítása alatt éltem át a színpad varázsát. Gálák, fellépések, a Bokréta Néptáncgyűttes – rengeteg élmény, amelyek még mindig hiányoznak kicsit.

Felső tagozaton Marekné Kollár Enikő volt az osztályfőnököm. Egy új korszak kezdődött, amikor modern iskolabútorok érkeztek, és megjelentek az első számítógépek az iskolában. Izgalmas volt a technológiai világot megismerni, a szaktanáraink magas tudása által.

Varga Lászlóné Mariann néni a magyar irodalom szeretetét adta át. Innovatív módszerekkel, kooperatív technikákkal dolgoztuk fel az anyagokat, így már általános iskolásként megismerkedhettünk József Attila és Ady Endre mély verseivel. A Mariann néni vezette felkészítések vers- és prózamondó versenyeken hozták meg gyümölcsüket: összesen nyolc alkalommal sikerült első helyezést elérnem. Vannak versek, amelyeket még ma is fejből idézek. A ballagási ünnepség színvonalát VHS-felvétel is őrzi – örök emlék Dudás Tamásnak köszönhetően.

Rajzkészségem Wágner Géza tanár úr irányításával bontakozott ki igazán. Az olaj- és porpasztellek világát ő ismertette meg velem. Kiemelkedő emlékem a miskolci repülőtéren zajverseny, ahol jutalomként először repülhettem. A szüleim amikor odaértek, én már a felhők fölött jártam.

TVK ösztöndíjjal sikerült megvásárolnom első biciklimet és mobiltelefonomat, a Fráter György bronz emléklapok pedig megkoronázta nyolcéves kitűnő tanulmányi eredményeimet. Szüleim mindig megadták a választás szabadságát: plusz órákban azt tanulhattam, ami érdekelt és amit szerettem. Ugyanakkor következetesen támogattak abban, hogy ne adjam fel, és végig vigyem, amit elkezdtem. Ez a hozzáállás megalapozta a kitartásomat és a belső motivációm.

A tantestület példás munkája formált bennünket olyan emberekké, akik örömmel emlékezünk vissza iskolai éveinkre.

Az alkotói szellem megmaradt bennem: főállásban fotózom, FilmFókusz címmel podcast sorozatot indítottunk, másodállásban pedig a FittFókusz közösségben segítünk az embereknek az egészséges életmód útján.

DR. NÉMETH-POZBAI VIOLA

40 évesen írom e sorokat annak apropóján, hogy a sajlódi Fráter György Általános Iskola is fennállásának 40. évfordulóját ünnepli.

Iskolába kerülni az óvoda sokkal játékosabb világból óriási kihívás. Ennek persze 6-7 évesen nem voltam tudatában. Most azonban már tudom, mennyire szerencsés vagyok, hogy gyermektársaim sem szóban, sem fizikálisan nem bántottak az ott töltött 6 év alatt. Egyetemi tanulmányaim óta, több, mint 20 éve élek a fővárosban, de rendszeresen hazalátogatok. Látom, tapasztalom, hogy merőben más egy kisebb település megtartó, védettebb közegében lenni.

Csbai Mariann tanárnő volt alsóban az osztályfőnököm, aki sajnos már nincs közöttünk. Gyerek voltam, kevés valódi emlékem van a tanórákról, de azt mindig éreztem, hogy szeret minket. Valamelyik évzárón készült kettőnkéről egy polaroid kép, ami bekerült az egyik családi albumunkba, így arcát sem feledem. Szeretettel emlékezem rá.

Felső tagozatban az iskola egyik fiatal, vagány tanára, Török Péter lett az osztályfőnököm, akivel csak pár

hónapja, a 25 éves osztálytalálkozónkkor találkoztam újra. Jó érzés, hogy ennyi évtizede az iskola tanára, hogy történt összefogás az ő egészségi állapotának javítása érdekében.

Amikor a sajlódi iskolára gondolok, elsőként mindig Szűcsné Fenyő Ági tanárnő jut eszembe, mert rengeteget köszönhetek neki. A 90-es években még nem hívták tehetséggondozásnak, de meggyőződésem, hogy ő ebben részesített engem. Láttam, hogy megvan az érdeklődés, és olyan könyveket, verseket, összefüggéseket mutatott, amikkel kimagasló műveltségre tettem szert kortársaim között. Csak 10-12 éves voltam, mégis nagyon jól tudott beszélgetni velem. Érzékenységgel próbált rám hangolódni. Formálta az ízlésemet, stílusomat, világlátásomat, emberképemet. Az iskolai órákon túl magánórákat is adott nekem. A sikert, hogy felvettek a Földes Ferenc Gimnázium hatosztályos képzésére, az ő eredményes felkészítésének is tulajdonítom.

Amikor a felvételre készültem, volt bennem kishitűség, vajon elég lesz-e az a tudás, amit egy falusi általános iskolában megkaphattam. Büszkén írom le és dicsérem hajdani iskolám, hogy elég volt. Az általános iskolai

jó alapokat egy vidéki, falusi iskolában is meg lehet kapni, ha figyelünk a tanárookra, és alapvetően kíváncsiak vagyunk, akarunk tanulni. Ezúton köszönöm minden akkori tanáromnak!

Amikor ezt a visszaemlékezést írtam, képek árasztottak el. Láttam magam, ahogy gyalog mentem az iskolába, sokszor úgy, hogy fogtam a nővérem kezét. Láttam magam sorakozni az udvaron, és beülni az osztályterembe, ahogy iskolatejet fogtam a kezemben. Felvillant pár farsangi kép, és jelmezek, ezeket az ünnepségeket nagyon szerettem. Jó volt szaladgálni a hosszú lépcsősoron fel-le, és nehéz felmászni a kötélre a tornateremben.

DR. ÖRDÖG ADRIENN

Az iskolás éveim 1988-1996 között a sajlóádi általános iskolához kötnek. Pedagógus gyermek lévén mindig is otthonosan mozogtam az iskolában, anyukám egészen kicsi korom óta rendszeresen bevitt oda. Nagyon vártam, hogy végre én is iskolás legyek, ülhessek az iskolapadban, felvehessem a kék színű köpenyt és jelentkezhessenek a tanórákon. Különleges helyzetben voltam, mert alsó tagozatban édesanyám, Ördögné Bukta Mária is tanított minket Kissné Deák Zsuzsa nénivel együtt. Sokan azt hitték, hogy ez egyfajta kivételezett helyzet volt. Kivételezésről azonban szó sem volt, éppen ellenkezőleg, mindez kimondatlanul is példamutatást kívánt tőlem, magasabb elvárásokat támasztott felém.

Nagyon tehetséges, jó képességű, összetartó diákokból álló osztályközösségünk volt. Számtalan versenyen és megmérettetésen vettünk részt, sokszor vagy dobogósok lettünk, vagy a különdíjat hoztuk el. Tudtunk csapatban dolgozni, támogattuk egymást, és az iskolaidőn kívül is szívesen töltöttük együtt az időnket. Mind a középiskolai, mind a felsőfokú továbbtanulás tekintetében később is könnyedén boldogultunk, és a mai napig is valamennyien megálljuk a helyünket az életben.

Nem csupán azért érzem magam szerencsésnek, mert az osztályközösségünk ilyen rendkívüli volt, hanem azért is, mert mind emberileg, mind szakmailag kiváló pedagógusok tanítottak minket. Alsó tagozatban Édesanyám és Zsuzsa néni tyúkanyóként gondoskodtak rólunk. Türelemmel, szeretettel terelgettek minket és tanították meg nekünk mindazt, amire könnyedén lehetett alapozni. Felső tagozatban Varga Lászlóné Marianna néni szeretetteljes, lelkesítő órái miatt rajongtam a magyar irodalomért. A történelmet Bozsó István tanár úr érdekes, átfogó szemléletű tanórái miatt szerettem meg. Mivel ez volt a két kedvenc tantárgyam, nem volt kérdés, hogy a gimnáziumban is humán tagozatos leszek. Mindez végigkísért, hiszen az egyetemen bölcsész karon politológia szakon, valamint ezzel párhuzamosan jogi karon jogász szakon folytattam a tanulmányaimat. A matematika sosem vonzott igazán, de Pálincás Saci néni mindig mosolygós szemei érdekessé tették a számok világát is. Felső tagozatban már kimondottan magas, vékony, amolyan tanuló

Emlékszem osztálykirándulásokra, és biciklitúrára, ahova még a nemrég fiatalon elhunyt Bozsó tanár úr vitt minket. Megmaradtak évtárók is, ahogy mindenki örült, a felhőtlen nyár előtt álló diákok és a köszönetet jelképező, rengeteg virágot szorongató tanárok is.

Akkor még nem tudtam, éreztem ennyire, hogy rohan az idő. Most már nekem is gyerekem van, aki ripszropsz óvodába megy. Bekerülünk egy rendszerbe, és mi, a szülei igyekszünk olyan intézményeket választani neki, ahol azt reméljük, biztonságban lesz, és szépen fejlődik majd. Köszönöm a sajlóádi Fráter György Általános Iskolának, hogy ezt az élményt megadta nekem.

kislány voltam, így a sport nem igazán állt hozzám közel. Dolhai Miki bácsi azonban képes volt megszerettetni velem a mozgást. A mai napig rendszeresen mozgok, sokat sétálok és nagyon szeretek túrázni. A 90-es években még kevés olyan általános iskola volt, amely annyi lehetőséget kínált volna a diákjainak, mint a mi iskolánk. Mindez Farkas Ferenc igazgató úr érdeme volt.

Nekünk már akkoriban volt lehetőségünk zenét tanulni (szolfézs, zongora, furulya), megismerkedhettünk a számítástechnikával, járhattunk hittanra, néptáncra, tanultunk idegen nyelveket (mi franciát és volt lehetőségünk különórákon a németre is). A szabadidő kulturált eltöltéséhez is számtalan programot, kirándulást szerveztek nekünk, és még külföldre is eljutottunk. A francia csoporttal Dél-Franciaországba utaztunk, amely meghatározó élmény volt számomra, ugyanis a francia nyelv és a francia kultúra ott varázsolt el teljesen.

Kedves emlékként jutnak eszembe az iskolai farsangi bálók, amelyekre mindig olyan lelkesen készültünk. A jelmezeket otthon készítették a szüleink, sokszor napokon át, sok-sok szeretettel és nagyfokú kreativitással. Természetesen mindig hatalmas tapsot kaptunk és nagyon jól érzetük magunkat.

Az iskolai tanulmányaik előtt álló gyermekeknek azt kívánom, hogy ezeket az éveket töltsék ők is vidáman, gondtalanul, egy olyan szeretetteljes közegben, amelyre évtizedek múltán is legalább annyira szívesen emlékeznek majd vissza, mint én a saját diákéveimre.

Mit jelent számomra a Fráter György Általános és Alapfokú Művészeti Iskola?

Egy színpadot, ahol először próbálhattam ki magam.

Egy biztonságos hátteret, ahonnan bátran indulhattam el.

És egy helyet, ahova ma is mosollyal az arcomon gondolok vissza.

A Fráterben töltött évek nemcsak tudást, de élményeket is adtak. Az első komolyabb döntéseim is ide kötődnek – például amikor egy furulyaóra alkalmával Kovács Róbert tanár úr a kotta helyett egy üres papírt tartott a falhoz, és arra kért, fújja rá. Később tudtam meg, hogy a tüdőkapacitásomat mérte – a papír persze meg sem mozdult. Ezután csak ennyit kérdezett: „Mi lenne, ha kipróbálnád a trombitát?” Nem is gondolkodtam sokat: „Persze” – feleltem. Így lettem az iskola első női trombitása.

Kovács tanár úr távozása után Dredor Roland tanár úr vette át az óráimat, akinek a megszerzett tudás elmélyítését és a technikám csiszolását köszönhetem.

Ez a kis váltás nagy változásokat hozott: megtanultam kiállni a színpadra, leküzdeni a lámpalázat, és büszkén képviselni magamat – akár zenészként, akár évekkal később, a tárgyalóteremben jogászként.

Angoltudásom alapjait Nagyné Vancz Erika tanárnő rakta le. Neki köszönhetem, hogy középiskolában már emelt szinten tanultam tovább, és a gimnázium első évének végére sikeres nyelvvizsgát tettem. Jogászként angol jogi szakfordítói és tolmács végzettséget is szereztem.

Külön köszönet illeti Bozsó István tanár urat, aki nemcsak történelemre tanított, hanem fegyelemre és tiszteletre is. Nála az órai rend nem pusztán szabály volt – hanem közösségi érték. Aki megszegte, annak néhány guggolás vagy fekvőtámasz segített visszatérni a figyelemhez. Tanár úr emléke máig velem él, nyugodjon békében.

A Fráter nekem mindig a kezdet marad. Ahol felfedezhettem, mire vagyok képes. Ahol megtapasztaltam, hogy a kíváncsiság, a nyitottság és a bátorság milyen messzire vezethet. A furulyától a trombitáig, a nyelvóráktól a jogi szövegekig, az osztályterem padjaitól az élet komolyabb döntéseiig – minden innen indult.

Köszönöm!

NÉV NÉLKÜL

VISSZA A 90-ES ÉVEKBE

Amikor egy-egy jeles esemény kapcsán eszedbe jutnak a régi idők, hirtelen ott találod magad a múltban. Ugyanaz a kislány vagy kislány, aki sok-sok évvel ezelőtt voltál, ugyanazokkal az örömeikkel, bánatokkal és félelmekkel, mint egykor, mintha el sem telt volna az a 10, 20, 30 vagy 40 év. Ezzel én is így voltam, amikor felidéztem kisiskolás éveimet a sajládi Fráter György Általános Iskolában mert akkor még így hívták. Azóta persze elindult a művészeti oktatás, és az intézmény katolikus iskolává vált, most pedig az új épület megnyitásának 40. évfordulóját ünnepeljük, én mégsem hiszem, hogy 40 év alatt sokat változott volna, hogyan érzi magát egy kislány az általánosban.

Emlékszem, amikor első nap otthagytam anyukám az osztályban, én pedig nyitott szívvel és kíváncsi lélekkel figyeltem a körülöttem zajló eseményeket. A beilleszkedést és új barátok szerzését követően persze senki sem üssza meg az első kihívásokat, ami nálam sem történt másképp, de utólag már úgy látom, hogy ezekből tanultam a legtöbbet. A kedves vagy vicces emlékek felidézése azonban a mai napig mosolyt csal az arcomra. Mint amikor osztályfőnököm, Zsuzsa néni (Kissné Deák Zsuzsanna) elvitt minket a Zrínyi utcai otthonába, ahol rengeteget játszottunk, télen pedig forró teával melegített fel minket. Vagy, amikor az egykori igazgatóbácsi, Farkas Ferenc egyszer büntetésből guggolásokat csináltatott az osztállyal, és a szekrényben ijedtében elbújt Babák Viktort onnan saját kezével szedte ki.

Ötödik osztálytól persze minden más lett: megkomolyodtunk, a konfliktusok is más minőségűek lettek. Így történhetett meg, hogy belső harcok törtek ki az osztályban a petriek és a ládiak között, aminek csak az vetett véget, amikor Juhász Anett-tel megtéptük egymás haját a biológia teremben. Igen, ilyen is volt, bár általában azért

jól viselkedtünk.

Felső tagozatban lett magyartanárom, Varga Lászlóné, akit később az iskola új igazgatójává nevezték ki. Azt hiszem egész életemben hálás leszek Mariann néni-nek, hogy annyit nyújtotta velünk a magyar helyesírás szabályait, mivel későbbi jogász pályafutásom és jogi szakfordítói tevékenységem során is ezek az általános iskolás alapok segítettek, hogy hibátlanul és választékosan tudjam kifejezni magam. Nem kevésbé tölt el jóérzéssel az, hogy meglátta bennem a tehetséget és a rengeteg vers- és mesemondó versenyen való részvételemmel, ki is aknáztta azt. Merem állítani, hogy azóta sem álltam ki közönség elé olyan magabiztossággal, mint abban a négy évben.

Tanáraim közül még sokakra emlékszem vissza szívesen, mindenki saját, egyéni módszerével próbált oktatni minket: a férfiak, mint Török Péter vagy Bozsó István laza humorral, a nők, mint Besenyei Róbertné vagy Ispanovityné Leskó Sarolta inkább szigorral, míg osztályfőnököm Fazekas Anna, vagy angoltanárom, Marekné Kollár Enikő pusztán kedvességgel. Sajnos azóta nemcsak tanáraim, de osztálytársaim közül is eltávoztak páran (Hancsák Niki és Varga Ági), akikre mély szomorúsággal emlékezem. Mindenesetre a közös élmények, amelyek máig velem vannak, őket is itt tartják még egy kicsit a Földön.

Élmények pedig voltak! Az iskola másról is szólt, mint pusztán tanulásról. Délutánonként én magam is részt vettem a néptáncoktatáson, majd később a mazsorett- és jazzbalett-foglalkozások rendszeres látogatója lettem, de nem maradhatott ki a Dolhai Miklósné-féle énekkar sem. Utólag belegondolva egyik tevékenységnél sem voltam kitartó, viszont kíváncsiságom egészen a református hittanig hajtott, tehát mondhatni, hogy egyike voltam azon diákoknak, akik éltek az iskola nyújtotta számtalan lehetőséggel.

Széles látókörű, az újra nyitott fiatalembereké hagytam el az alma matert, hogy később ugyanilyen kíváncsisággal

vessem bele magam az életbe. A sajládi oktatáson kívül persze legnagyobb érdeme ebben szüleimnek volt, akik nélkül nem az lennék ma, aki vagyok.

Családommal éppen ettől a kíváncsiságtól és kalandvágytól hajtva kerekedtünk fel először Németországba, később pedig Svájcba, ahol jelenleg is élünk. Férjem hasonló személyiségének hála, fiaim is nyitott, érdeklődő természetűek, és jó képességeiknek köszönhetően mára már a nyelvi nehézségeket is legyőzték. Úgy gondolom,

hogy egy kisgyerek szemszögéből az általános iskolai élet külföldön sem más, mint Magyarországon, még ha felnőtként nézve igenis kiütözközik a különbségek.

Remélem, hogy évek múltán ők is hasonló nosztalgiával emlékeznek majd vissza kisiskolás éveikre, és anyukájukkal ellentétben semmit sem fognak megbánni, aki még mindig azon kesereg, hogy hetedik osztályos korában miért nem jelentkezett zongoraoktatásra, mivel azóta se tanult meg ezen a hangszeren játszani.

POPOVICSNÉ CZAGA KRISZTINA

2025. május 7-én, egy borongós délutánon csörrent meg a telefonom. Először azt hittem, véletlenül keres Varga Lászlóné Kondráth Marianna igazgatónőm. Miért is keresne engem? -gondoltam magamban. Mai napig tisztelettel és szeretettel gondolok vissza rá, hiszen amit az igazgatói pozíciójában letett, az minden elismerést megérdemel! Az a megtiszteltetés ért, hogy az új iskola 40. évfordulója alkalmából én is megoszthatom gondolataimat. A telefonbeszélgetésünk alatt egyre több szép emlék tört elő bennem.

Első iskolai élményem még óvodás koromból származik, amikor betlehemi játékokat adtunk elő, és én Mária szerepében énekelhettem el az „Eljött a Karácsony” című dalocskát. Mesélték, hogy Marianna néni kijött az irodájából, és azt kérdezte: „Felvételről megy ez az ének?” az idén kislányomnak is megtanítottam, aki büszkén éneklí a megtanult dalt.

2001-ben kezdtem el iskolás éveimet. Tanító nénim Szabad Miklósné, Marika néni volt, aki szigorú, de rendkívül kedves tanárnő volt. Matematikai, nyelvtani és természettudományi alapjaimat neki köszönhetem. Ő biztatott arra is, hogy induljak el az első mesemondó versenyemen, amelyen a Kék Pék című mesét adtam elő, II. helyezést értem el. Alsó tagozatosok voltunk, amikor az udvarra fákat ültettek, és ránk volt bízva, hogy ki melyik fáért felel. Ez nagyon fontos feladat volt számunkra akkoriban. Az ügyeleti rend felső tagozatban létezett. Feladatunk az volt, ha valaki bejött az iskolába akkor azt felkísérjük igazgatónőhöz vagy elnavigáljuk ahhoz, akit épp keresett. E mellett feladatunk volt a tisztaság és rend felügyelete.

Mivel művészeti iskolába jártam, nem volt kérdés, hogy szeretnék hangszeren játszani, így szüleim beíratnak zongorára. Nyolc évig tanultam, majd alapfokú vizsgát is tettem. Az utolsó két évben B tagozaton tanultam, emelt óraszámban. Tanárnőm, Szegedi Lászlóné volt, akinek köszönhetően 2008-ban elnyerhettem az „Év Muzsikusa” díjat, a Debussy „Kis néger” című darabbal. Zongora mellett szolfézásra és csengettyűre is jártam, ahol Simon Attiláné, Zseni néni tanított minket. Zseni néni énektudásomra is hamar felfigyelt, több első helyezést hoztam el népdaléneklési versenyeken, felső tagozatosként.

Az iskolai énekkarnak is tagja voltam, ahol az iskolai rendezvények mellett számos énekkar versenyen is részt vehettem. A templomban minden évben megrendezésre kerülő karácsonyi hangverseny egyikén szólóban elénekelhettem az „Ave Maria” című művet. Ezen az eseményen a zeneiskolások is bemutathatták tudásukat, illetve a tanári kórus is fellépett.

Zeneoktatás mellett néptáncoktatásban is részt vettem Farkas Attila tanár úr vezetésével. Szinte minden iskolai rendezvényen felléptünk, illetve évente egyszer Hajdúszoboszlón is megmutathattuk tudásunkat.

A legtöbbet azonban a felső tagozatos osztályfőnökömnek, Besenyei Róbertné Ilonka néninek köszönhetek. Tanárnő az órák után, idejét nem sajnálva készített fel a Földes Ferenc Gimnázium biológia szóbeli vizsgájára, amelyen kiválóan teljesítettem. Területi biológia versenyen is részt vettem 7. és 8. osztályosként, ahol II. és III. helyet hoztam el. Az évek alatt megrendezésre kerülő farsangokon nagyon aktívan vettem részt a próbákban és koreográfiák kitalálásában. 2008-ban 9 db interaktív táblát telepítettek az iskolánkba, melyen Besenyei Róbertné vezetésével bemutató órát tartottunk az emberi test működéséről. Minden tanév zárásaként a tiszaújvárosi strandra ment el az osztályunk. Elmondhatom, hogy nagyon jó osztályközösségünk volt.

Szép emlékeket őrzök Bozsó István tanár úrról is, aki révén a diákönkormányzat tagja lehettem. Ő szervezte a kőteleki táborokat, budapesti kirándulásokat és a bükksgentkeresztli szánkózásokat, amelyek mind felejthetetlen élményeket adtak. Nagy szünetekben volt karaoke a folyosón, amit Szendrei Gyula tanár úr szervezett. Technika és fakultáció termeink is voltak, ahol Miklós István tanár úrral batikoltunk, varrtunk, illetve sütit süttöttünk és főztünk.

Biológia mellett a kémia is fontos szerepet kapott az életemben. Gregó Miklósné volt a tanárnőm, rengeteg érdekes kísérletet mutatott be, és mi is kipróbálhattuk őket. Szorgosan gyűjthettük nála az Au-kat („aranyakat”), melyeket jeles osztályzatra lehetett beváltani. Jó alapot kaptam tőle is, így biológia mellett kémiából is emelt szinten érettségiztem. 2013-ban felvételt nyertem a Debreceni Egyetem Gazdasági és Vidékfejlesztési Karára, ahol agrárgazdasági szakirányon végeztem, majd 2016-tól mesterképzésre jártam a gödöllői Szent István Egyetemre (mai MATE), Növényorvos szakra. Jelenleg növényorvosként dolgozom a családi vállalkozásunkban, és számos gazdának nyújtok szaktanácsot. Férjemmel Sajóládon élünk és két csodálatos gyermeket, egy kislányt és egy kisiút nevelünk.

Hihetetlenül hálás vagyok minden tanáromnak, hogy bíztak bennem, és ilyen élményekkel gazdagították a gyerekkoromat. Ballagáskor Fráter György emlékplakettet kaptam a tanulmányi eredményeimért, és a kitűnő tanulóklablóján is rajta lehetek, amire nagyon büszke vagyok.

Kedves Igazgatónő, Marianna néni, köszönöm mindazt, amit az iskola és gyerekek érdekében tett az évek során, hálás vagyok, hogy én is részese lehettem ennek a csodálatos közösségnek.

A legtöbben a végén köszönik meg, én viszont az elején szeretném! De pontosan mit is?

A felkérést és a lehetőséget Vargáné Kondrát Mariann volt Tanárnőmnek, Igazgatónőnek és Farkas Ferenc volt Igazgató Úrnak hogy megkértek, írjak pár sort arról, ami a mai napig a legkedvesebb számomra, ha az iskolás éveimre gondolok.

Mert jártam én Szakközépiskolába, főiskolára, Egyetemre, de a legtöbb élményt és örömet a Sajóládi Fráter György Általános Iskola adta nekem 1988-1996 között.

Mi voltunk az első "zsolnaisok", ahogy neveztek minket akkoriban. Nem tudtuk ez mit jelent, de büszkék voltunk rá, mert valami különlegesnek, valami másnak érezhettük magunkat és láthattuk tanáraink szemében a csillogást és reményt. A reményt, hogy itt Sajóládon valami egyedi és új kezdődik az oktatásban, képzetebb és sikeresebb diákok kerülhetnek ki az intézmény falai közül.

A Zsolnai oktatási rendszer egy pedagógiai megközelítés volt, amelyet Zsolnai József fejlesztett ki és amelyet a közoktatásban használtak.

A NYIK-Program 1-8 osztályos magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó egyedi program volt. Tudást, műveltséget, világlátást, kifinomult nyelvhasználatot adott és jó helyesírási készséget. A munkaforma: folyamatos csoportbontásban dolgozhattunk és a fejlődéstől függően változott a csoportbeosztás. Bevezetésének első számú támogatója volt még igazgatóhelyettesként Vargáné Kondráth Mariann.

Ő így emlékezett vissza:

„Tanítása nagy kihívás volt, az eredményt látva ellenben felemelő.”

Vissza gondolva mindenkit motivált a maga képességeihez mérten ez a képzés forma, hiszen azokban az intézményekben tanulhatunk tovább, amelyekbe jelentkezünk és menni szerettünk volna.

Az alsós NYIK-es tanítónők Kissné Deák Zsuzsanna és Ördögné Bukta Mária, az anyai szeretettel kevert türelmes oktatást és odafigyelést biztosította nekünk, akiket sokszor még az otthonukban is meglátogathattunk.

Mi voltunk az elsők, akik orosz helyett már franciát tanulhattunk és Grolmuszné Kovács Magdika tanár nénivel egyenesen Marseille-ig, Monacóig is eljutottunk. Fantasztikus volt!

Imádtuk a kerékpár és edzőtáborokat Dolhai Miklós tanár bácsival, aki megtanított minket küzdeni, nyerni és kitűnni, jobbnak lenni a többiekénél! Kács, Tiszavasvári, Boldogkőváralja, mind olyan helyek voltak, amelyekre ma is boldogan és jó szívvel emlékszünk vissza. Személyes élmény volt számomra a szavalóversenyek izgalma, iskolán belül és azon kívül is, hiszem eljutottam a megyei NYIK- és szavalóversenyre is, ahol 2. helyezést értem el.

Pingpong versenyek, a DSK délutánok (foci, kosárlabda, torna), a farsangok, a klubdélutánok, a kirándulások. Micsoda évek voltak.

A legfontosabb viszont az volt, hogy a háttérben ott volt mögöttünk Farkas Ferenc Igazgató Úr, aki mindig a megfelelő eleganciával, intelligenciával és higgadtsággal támogatót, tanított minket. Ballagásunkon pedig egy gyönyörű irodalmi műsort adtunk.

Dr. Balpataki Béla Plébános Úrnak köszönhetően a mise látogatáson túl, a szabadidőnket is együtt tölthettük a templomban kialakított "Bagoly Klubban", melyet kedvünk szerint szépítettünk, használtunk.

Ezért van hát, a mai napig mind az az öröm, jó érzés és huncut mosoly -mondhatom mindannyiunkban- amikor találkozunk és egymás szemébe nézünk! Ezek a boldog pillanatok és élmények emlékei törnek fel bennünk, egy szempillantás alatt.

Mi voltunk a 8 a.

Büszkék lehetünk rá!

Bár nemzetközi tanulmányok szakon regionális politikára szakosodva szereztem diplomát, szívem mégis a vendéglátáshoz húzott. Ennek köszönhetően 4 évet töltöttem Németországban majd 10 évig éltem Svájcban, ahol két gyermekem született Abigél (5) és Olivér (9).

3 évvel ezelőtt újra a honvágy győzött és természetesen szülőfalunkban találtuk meg a családi békét feleségemmel Popovics Nikolettal, aki szintén sajóládi és szintén a Fráter György Általános Iskola tanulója volt.

Ezúton is köszönöm a ládiaknak, hogy bizalmukba fogadtak és a 2024-es önkormányzati választásokon képviselőnek választottak. Nagyon büszke vagyok arra, hogy a közösségért dolgozhatom, ráadásul a főiskolai végzettségemnek megfelelően.

Jelenleg egy autóipari beszállító cégnél dolgozom nemzetközi kereskedelmi kapcsolattartó, flottakezelő és controlling munkatársként.

A SZAKKÖRI MUNKA ÉLETRE SZÓLÓ ÉLMÉNY IS LEHET

40 éves lett a Sajóládi Fráter György katolikus általános iskola.

Megemlékezzük és felelevenítjük az akkori diákévek egészségneveléssel kapcsolatos feladatait.

Az 1980-as években Farkas Ferenc Igazgató Úr felkért, hogy szakkör formájában tanítsam a diákokat. Én, mint védőnő, Vk.-es titkár, véradás szervező nagy örömmel elvállaltam ezt a fontos feladatot.

Ezután bizonyos időnként bejártam az iskolába és tartottam a diákoknak az előadást. A téma: egészséges életmód, egészségneveléssel kapcsolatos feladatok, programok, csecsemő ápolás gondozás.

Mindezek mellett az elsősegélynyújtás volt a fő feladat. Először is megtanulták, hogy nagyon fontos a bátor megnyugtató határozott fellépés. Azt is, hogy mikor lehet segítséget kérni baj esetén.

Megismerték a sebek, törések, vérzések fajtáit

azok ellátását, a kötszerek fajtáit azok felhelyezését a sérültek, betegek mozgatását, nyugalomba helyezését az újraélesztés szabályait. Sokat gyakoroltunk. Természetesen ebből dolgozatot írtak, vizsgáztak. A legjobban szereplő diákok minden évben versenyen vettek részt, ahol jó eredményt értek el.

Vöröskereszt 100 éves évfordulója alkalmából már nem csak a felsőtagozat osztályainak tanulói, hanem az alsós tanulók is részt vettek a városi elsősegélynyújtó versenyen. Jól felkészülve nagy izgalommal indultunk, mint mindig akkor is kiváló eredményt értünk el, aminek a tanárok is nagyon örültek. Jutalmul elvittem őket a vídámparkba, ahol nagyon jól érezték magukat. Fagyaltotztunk, beszélgettünk mielőtt hazaértünk.

Úgy gondolom ezek nagyon fontos feladatok az életbe és nem lehet elfelejteni, hogy történhet olyan esemény amikor halaszthatatlanul segíteni kell a bajba jutott embertársunkon.

Köszönöm, hogy részt vehettem az iskola életében.

SOÓSÉ ANTALÓCZI MELINDA

Különösen kedves számomra most ez a múltidézés, hiszen az új általános iskolámra történő visszaemlékezéssel felidézhetem egyben régi lakóhelyemhez, Sajóládhoz köthető emlékeimet is, ahol felnőtt korom egy részét is töltöttem.

1992-ben kezdtem meg a Fráter György Általános Iskolában tanulmányaimat. Végzésünk után lett művészeti iskola is, ám a zeneiskola már működött. Akkoriban még egyetlen szülő számára sem volt kérdés, hogy gyermeke az óvodába majd az iskolába Sajóládon járjon, mert tudták, hogy gyermekük jó helyen lesz. Mindenki ismerte egymást, a pedagógusok egy része idevalósi volt, és ezért is olyan összetartozás érzés alakult ki közöttünk, amit a mai felgyorsult világban már egyre nehezebb megteremteni. Számos kedves, szép emlék jut eszembe, amikor a régi iskolámra gondolok, ezek mélyen belénk ivódnak. Soha nem felejttem el, hogy az alsós tantermünk a templom udvarára nézett az iskola régi szárnyában, hogy melyik padban ültem, hol volt a könyvtár, a számítástechnika terem, a szertár, hogyan teltek az iskola udvarán töltött nagyszünetek. Az új iskolában folyamatosan volt kézmosó, papír –ami még ritka volt akkoriban. Örülök annak, hogy akkor voltam gyerek, amikor még nem a telefon, az internet volt fontos, még tudtunk gyerekek lenni, nem kellett olyan hirtelen felnőni.

Alsós osztályfőnököm, Piskóti Lászlóné, Márta néni gondoskodásával, kedvességével egy olyan támogató közeget teremtett meg, amelyben minden kisiskolás jól érezhette magát. Kedves emlékek kötnek felsős osztályfőnököm, Fazekas Anna, Panni néni testnevelés óráihoz, Leskó Sarolta néni matematika óráihoz, Besenyei Róbertné, Ilonka néni biológia óráihoz, Nagyné Vancz Erika néni angol óráihoz, Dolhai

Miklósné tanárnő ének óráihoz, Soós Emese tanárnő kémia óráihoz, Magos Alice tanárnő számítástechnika óráihoz, Török Péter tanár úr fizikai óráihoz, Bozsó István tanár úr történelem óráihoz. A matematika és angol órákon túl, a magyar nyelv és irodalom volt a legkedvesebb tantárgyam, amit iskolám Igazgató asszonya, Varga Lászlóné, tanított nekem. Marianna néni tudása, alázata, pálya iránti elhivatottsága mind tanárként, mind iskolaigazgatóként, elismerésre és tiszteletre méltó volt számomra már gyerekként is, és felnőtt fejjel visszatekintve, most talán még inkább. A mai napig emlékszem arra, ahogyan a tollbamondást ellenőriztük az írásvetítőn keresztül minden nyelvtan órán, -- mert a jó helyesírás elsajátítása nekünk elemi követelmény volt. Emlékszem az irodalom órákon felolvasott novellákra és versekre, és az azt követő elemzésekre, Marianna néni amit megtanított nekem akkor, azt a mai napig tudom. Időt, energiát nem sajnálva, számtalan helyesírási és szavaló versenyre készített fel eredményesen. Előtte vannak a mindig tartalmas műsorok, tanévzáró ünnepségekre vagy akár anyák napi ünnepségekre való lelkes próbák, gyakorlások, az, hogy minden alkalmat szívhez szóló versek, mondandók, üzenetek töltöttek meg. A ballagásunk egy gyönyörű irodalmi műsor volt Igazgatónő felkészítésével. Tanítani kellene a kedvességet, odaadást, munka iránti elkötelezettséget, a kollégák, tanítványok és iskola iránti szeretetet, ahogyan Ő ezt megvalósította. Bizton mondhatom, hogy az akkori iskola vezetése tanári gárdájával együtt, a mai körülmények között is igencsak megállná a helyét, hisz olyan biztos alapokat kaptam, amit magammal vihettem, amire életem során építeni tudtam mind emberileg, mind szakmailag.

Az általános iskolát befejezve, közgazdasági

tanulmányaimat megalapozva a Fáy András Közgazdasági Szakközépiskolában tanultam tovább, majd a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karán szereztem diplomát, mint oklevés közgazdász. Jelenleg Miskolcon élek a családommal: a férjemmel, valamint 10 és 12 éves kislányainkkal. Én a közsférában dolgozom, a férjem felső vezető. A gyermeke-

ink iskolája, valamint a munkánk Miskolcra szólított, azonban mindig hálával és köszönöttel gondolok vissza a falumra, és bárhol is lakjunk, a szívünk mélyén mi mindannyian sajlóadiak maradunk. Büszke vagyok arra, hogy ebbe az iskolába járhattam, szeretettel gondolok a tanítóimra, tanáraimra és régi kedves osztálytársaimra.

DR. SIRI VIKTÓRIA

Születésem óta Sajóládon élek családommal. Az óvodai és az általános iskolai tanulmányaimat is a településen kezdtem és végeztem. Két kislány büszke édesanyja vagyok. Gimnazistaként biológia-matematika szakra jártam, 2004-ben érettségiztem Miskolcon. A Szegedi Tudományegyetemen diplomáztam gyógyszerész doktorként 2009-ben. 2016-ban tovább bővítettem tudásomat a Miskolci Egyetemen: gyógyszerész-szakközgazdász képesítést szereztem, majd 2022-ben a Debreceni Egyetemen vehettem át gyógyszer-tár üzemeltetés és vezetésből a szakgyógyszerész-i diplomámat.

1992-ben léptem át először a sajlóadi Fráter György Általános Iskola kapuját-mikor még fel sem fogtam, mekkora szerepet játszik majd ez az intézmény az életemben. Az itt töltött nyolc év alatt nemcsak tudást és tapasztalatokat szereztem, hanem maradandó élményeket is, amelyekre a mai napig sokszor és szívesen gondolok vissza. Alsó tagozatban Farkas Ferenc Igazgató úr, felső tagozatos koromban Varga Lászlóné, Kondráth Mariann Igazgatónő szakmai irányítása mellett tanulhattam. Mariann Igazgatónő személyében felsőként a magyar nyelv és irodalom tanáromat is tisztelhettem. Neki és Fazekas Anna osztályfőnökömnek hálás vagyok a bátorításért, motiválásért és odafigyelésükért, hogy a képességeimnek megfelelően irányítottak tovább. Az iskolai tantárgyak közül mindig is a biológia és a kémia álltak hozzám a legközelebb. Ezek nemcsak lekötöttek, hanem valódi kíváncsiságot ébresztettek bennem a reáltantárgyak és a világ működése iránt. Szívesen készültem a biológia- és kémiaversenyekre, amelyek nemcsak kihívást jelentettek, hanem lehe-

tőséget adtak arra is, hogy megmértessem magam más iskolák tanulói között. Besenyei Róbertné biológia, Soós Emese kémia Tanárnőim segítségére a mai napig hálával gondolok vissza. Nemcsak a középiskolai, de talán még az egyetemi éveim alatt is tudtam hasznosítani mindazt a tudást, gondolkodásmódot és szemléletet, amit a kémia szakkörök délutánjain sajátítottam el. Ezen tudományok iránti, azóta is tartó folyamatos kíváncsisággal és kérdéseimmel, lehet már-már fárasztónak is tüntem szeretett pedagógusaim szemében.

Természetesen nem csak a tanulásról szóltak ezek az évek. Az iskola ünnepei, mint a farsang, a sulis diszkó és az évfárók, mindig különleges alkalmak voltak. A farsang vidámsága, a sok nevetés évről évre feldobta a téli hónapokat. A sulis diszkók pedig már-már kamaszos izgalmat hoztak az életünkbe, amikor mindenki a legjobb formáját próbálta hozni az aula táncparkettjén.

Különösen emlékezetes számomra a néptánc, amely nemcsak szórakozás volt, hanem fegyelmre, kitartásra és csapatmunkára is tanított. Az üveges táncunk, ezzel való fellépésünk az ITC épületében igazi mérföldkő volt: egyszerre volt megtiszteltetés és izgalom, hogy nagy közönség előtt szerepelhünk. Ezt az élményt Csonka László néptánc pedagógusnak köszönhetem.

Az általános iskola évei számomra nem csupán egy korszakot jelentenek, hanem egy olyan alapot, amelyre később az életem épült. A Fráter György Általános Iskola mindig is egy meghatározó pont marad az emlékeimben, kívánok a most itt dolgozóknak további szakmai sikereket!

Sajóladat és Sajópetrit bár elválasztja a Sajó folyó, mégis sok olyan közös pontja van a két településnek, amelyek az itt élő embereket az évtizedek alatt összekötötte. Legyen az a család, a vallás, az egykori közös tanács, de még inkább az oktatás. Az 1940-es évektől, amikor bevezették a évfolyamos általános iskolát, a sajópetri diákok felső tagozatra a Sajóládi Általános Iskolába jártak. Családom számos tagja volt az intézmény tanulója, közöttük én is.

Tösgyökeres Sajópetriként általános iskolai tanulmányaim alsó tagozatos éveit 1999-től 2003-ig Sajópetriben töltöttem. Ekkor is már egy volt a két intézmény. Ha jól emlékszem vissza, körülbelül 30 fővel kezdtük meg akkor az első osztályt. 2003-ban kerültünk át valamennyien felső tagozatos diákként Sajóladra. Nem bontottak szét minket, a petriek egy osztályban maradtak. Visszaemlékszem, hogy nagyon izgatottan vártuk már a tanévkezdést. Szinte mindannyiunknak volt nagyobb testvére vagy olyan rokona, aki már járt a sajóládi iskolába, így sokat hallottunk róla. Elmesélték, hogy milyen az iskola épülete, milyen a felszereltsége, meséltek a tanárokról, az iskolai programokról és minden olyan dologról, amely hozzátartozott az iskolai élet mindennapjaihoz. Az ötödik osztály megkezdése előtt osztályfőnökünk, Bozsó István családlátogatást tett mindenkinél. Nagyon sok jót hallottunk róla, szüleim is ismerték, testvéreimet pedig tanította. Kiváló pedagógus volt, aki nagyon értett a diákok nyelvén. Közösségi ember volt, aki szívesen, időt és energiát nem sajnálva szervezett programokat a diákjainak. Köteleken, amely szülőföldje volt tanárúrnak, sok-sok nyári tábor szervezett. Két alkalommal én is részt vettem rajta. Mindig volt kirándulás, fürdőzés, foci, esti szalonasütés. Nagyon jó hangulatban teltek el ezek a programok. Sajnos már nincs az élők között István, de úgy gondolom, egykori diákjai kivétel nélkül szeretettel gondolnak vissza és emlékeznek rá. Nyugodjon békében!

Régebben nem volt tendencia a tanulók más iskolába való elvitele, mai megfogalmazással a szabad iskolaválasztás, mégis milyen eredményeket értünk el az évtizedek alatt. Számos kiváló tanárunk volt Sajópetriben és Sajóladon is, melyet bizonyítja az a tény, mennyi értelmiségi és kiváló szakember került ki az iskola falai közül: van pap, orvos, jogász, tanár, kőműves, asztalos és még megannyi más foglalkozást űző ember.

Az általános iskolai évek után, 2007-ben a Fráter György Katolikus Gimnáziumban folytattuk másik két osztálytársammal a középiskolai tanulmányainkat. Ennek befejezése után egy évig logisztikát tanultam, majd 2012-ben felvételt nyertem a Comenius Tanítóképző Főiskolára Sárospatakon. A diplomám megszerzését követően 2016-ban visszakerültem az Alma Materbe Sajóladra, de most már, mint pedagógus. Az első tanévemben napközis tanító voltam, majd osztályfőökként tevékenykedtem. 2022-től a Szent István Tagiskola vezetője lettem. Közben 2024-ben megszereztem a közoktatási vezető és pedagógus szakvizsgámat is.

Ha valaki tőlem megkérdezi, hogy ki a pedagógus példaképem, határozottan kijelentem, hogy Simon Attiláné, Zseni néni. Kiváló pedagógus és ember, akinek mindig volt egy-egy szép szava a diákjaihoz, tanácsa, segítő szándéka kollégáihoz. Ének tanáromként hozzájárult ahhoz, hogy megszerettem a zenét, elkezdtem hangszeren tanulni, amely mind a mai napig életem szerves része. 2004-ben-szinte még gyerekként dr. Balpataki Béla plébános úr felkért arra, hogy járjak el vele a hejőkeresztúri egyházközségbe orgonálni. Itt kezdődött el kántori pályafutásom, amelyet mind a mai napig gyakorlok. Többek között szülőfalumban Sajópetriben, 2019 decemberétől Alsózsoltán és 2020. szeptemberétől pedig Sajóladon is én látom el a kántori feladatokat, amely a pedagógusi munkámban is megjelenik. A szentmiséken, temetéseken, esküvőkön való szolgálatokon túl megszerveztem a plébánia énekkarát, melynek állandó tagjai 15-20 fő között mozognak. Rendszeresen készülünk többek között a templomok búcsúinak énekes szolgálatára, a virágvasárnapi és nagypénteki passió éneklésére, adventi karácsonyváro hangversenyre is.

A zene szeretetének átadását pedagógiai céloknak is tekintem. Ahogy a sajópetri iskolába kerültem tanítani, egy kis kórust is szerveztem, melynek - egyházi iskola lévén - fő profilja az egyházi ének. Az ebben közreműködő éneklő diákok lelkesek, kitartóak és mindig lehet rájuk számítani, melyhez hozzájárul a szülők támogató hozzáállása is. Úgy gondolom, ez a lelkes kis közösség meghatározó színfoltja lett az iskolánknak. Az eltelt időszakban számos iskolai, egyházi és települési rendezvények állandó fellépői tanítványaim, illetve énekversenyen is vettünk már részt diákjainkkal. Többek között szeretném kiemelni, hogy már érseki szentmisén is énekeltek tanítványaim. Rengeteg dicséretet, elismerést kapunk, amely további lendületet és kitartást ad számomra ennek a feladatnak a további végzéséhez.

Az elmúlt 40 évben nagyon sok fejlődésen és változáson ment keresztül az iskola, amely a mindenkori iskolavezetésnek az érdeme. Köszönjük nekik, elődjeknek és egykori tanárainknak azt a fáradhatatlan munkát, amelyet értünk, a jövő generációjáért és az iskoláért tettek.

Minden egykori sajóládi iskolatársamnak, tanítványaimnak, öregdiáknak jó egészséget kívánok!

EZT IS ELVISZEM MAGAMMAL...

26 éve nem élek már Sajóládon. Nem költöztem ugyan messzire (épp csak a szomszéd vármegyébe), életem nagyobbik részét már nem Sajóládon töltöttem, de ha megkérdezik, hová való vagyok, mindig borsodi lányként mutakozom be. Mindig lelkesen elmagyarázom, hol van Sajólád, és elmesélem Ládpetri alapításának mondáját is.

Sajólád karakterformáló, identitásképző időszak az életemben. Meghatározta viselkedésemet, jellememet, kialakította kikezddhetetlen értékrendemet, melynek csúcán a család, a hit, a hivatás, a közösség, és abban betöltött szerep áll.

Tanár vagyok.

Hiszek abban, hogy egy képlékeny és fejlődő személyiség megszilárdításában egyformán fontos szerepe van a családnak és az iskolának. Hiszek abban, hogy az iskola biztonságos terep, amiben egy gyerek kipróbálhatja magát a tanulmányai terén éppúgy, mint a szociális kapcsolatok alakításában. Hiszek abban, hogy ebben a biztonságos közegben szabad hibázni, sőt kell is, hiszen itt szerzünk életre szóló tapasztalatot a közösség megtartó erejéről. A digitális korban – vagy épp annak ellenére – hiszek az alpműveltségben, amihez a kulcsot: az írás, az olvasás, a számolás készségét a tanítók adják a gyerekek kezébe, és hiszek a kíváncsiságban, a világra való nyitottságban, aminek igényét a tanárok plántálják el diákjaikban. Hiszek abban, hogy az iskola leképezi a társadalom sokszínűségét, amelyben mindenkinek helye van, és megtanítja kezelni ezt a sokszínűséget, kialakítja azt a szemléletet, hogy mindenki egyformán hasznos része a közösségnek. Hiszek a kortárs-közösségekben, a szakmai közösségekben, és hiszek abban, hogy egy jól működő tantestületben a tapasztaltabbak támogató szeretettel fogadják az új kollégákat és a fiatalabbak érzékeny figyelemmel lesik el a bölcsesség megnyilvánulásait az idősebbektől.

Igen, idealista vagyok.

1981-től 1988-ig jártam a Sajóládi Általános Iskolába, és az 1999/2000-es tanévben tanítottam a Fráter György Általános Iskolában. Minden idealizmusom, minden eszményi elképzelésem, minden törekvésem egy jobb, igazságosabb világ megvalósítására ebből a 9 évből fakad. Nem egy mesebeli iskolába jártam, hanem egy átlagos falusi iskolába, ahol remek tanárok tekintete alatt nevelkedtem, szuper osztályfőnökök alakították a közösségünket és egymást szerető, támogató osztálytársak vettek körül.

Hosszan sorolhatnám a konkrét életmorzsákat, amiknek tapasztalatát mind magamba építettem. A Miklós Balázs tanár bácsi és Kati néni által szervezett úttörőtáborok hangulatát, melyeket átmentek osztálykirándulásaimba és az iskolai táborokba;

a SUHÍR nevű iskolaújság szerkesztését, ami miatt a saját iskolámban, a Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnáziumban is létrehoztam egy diákszerkesztőséget; az osztályfőnökeim példáját – a végtelenül fiatal és szép Kovács Csilla tanárnő közvetlenségét, Zsurkiné Plósz Zsóka és Kissné Gulyás Erzsébet személyes figyelmét, amiből megtanultam, milyen fontos az egyéni odafordulás; Farkas Ferenc igazgató bácsi, történelemtanárom korrekt döntéseinek emléké, igazgatónőm, Varga Lászlóné Kondráth Marianna innovatív vezetői szemléletét, amely miatt bátran merek felkarolni és menedzselni új ötleteket.

Szerettem iskolába járni és nagyon kedveltem a tanárait. Legelevenebben magyartanárnőm, Szűcsné Fenyő Ágnes órái élnek bennem, aki rendkívüli műveltséggel, intelligenciával, érzékenységgel, széles módszertani kultúrával, varázslatos tanterem segítségével ismertette meg velünk az irodalmat, megalapozta helyesírásunkat és megtanította a nyelvtani szabályokat. Megszerettette velem a tantárgyat és megmutatta, hogyan lehet a tudást átadni. Tőle tanultam meg a tehetséggondozás és a felzárkóztatás fontosságát. Tőle tanultam meg tanárnak lenni.

Azért lettem tanár, mert idealista vagyok.

Persze mindez csak utólag tudatosult bennem. Hálás vagyok a sajóládi iskolának, amiért útnak indított, és amiért pályakezdőként szárnyakat adott. Gratulálok az „új iskola” 40. születésnapjához, kívánok a jelenlegi diákoknak és a tantestület jelenlegi tagjainak értelmes kihívásokat, közös szakmai sikereket, tápláló élményeket, életadó közösséget.

ÁTMENET A TEGNAPBÓL A MÁBA

Gondolatok és emlékek egykori iskolámról

Szép tavaszi nap van, belépek az iskola kapuján és azon gondolkodom mennyire gyorsan telik az idő. ...Immáron 40 éve, hogy újjáépült a Sajóládi Általános Iskola. Modern lett, mint egy igazi városi intézmény. Hatalmas, világos ablakkal, saját tornateremmel és konyhával, a tanulók zsidongásától hangos aulával, széles, a tágas tantermekhez vezető lépcsőkkel, kulturált mosdókkal egyszóval mindennel, ami a mai világban szükséges egy oktatási intézményben. Én még a régi épületben végeztem a tanulmányaimat, de természetesen ünnepek, bálók alkalmával jártam az iskolában, sőt egyidőben a baráti focizások alkalmával a tornatermet is megcsodálhattam. Természetesen a régi világnak is volt hangulata... mi még a kiflis bácsit vártuk és a poharas tejet, télen-nyáron a kinti WC-t használtuk és rosszidő esetén a folyosón tornáztunk, nem kis mértékben zavarva a tanterekben zajló oktatási órákat. Ellenben ma kulturált körülmények között étkeznek a tanulók, a szakkörök, fakultációk új teret kaptak, a sportolási lehetőségek adóttak. Valószínűleg a lehetőségek bővülése is hozzájárult, hogy az iskola elnevezése az Alapfokú Művészeti jelzővel egészült ki...

Emlékszem az építkezés alatt a sajóládi templom kertjét használtuk az iskola udvaraként, ami elsőre kissé furcsa helyzet volt, de nagyon gyorsan hozzászoktunk. A konfliktusmentes napokhoz kellett a helyi plébános kivételes türelme is, mert a szünetekben, illetve a tanítás megkezdése előtt a foci itt sem maradhatott el... Később ez a kapcsolat még inkább elmélyült olyannyira, hogy az iskola ma már egyházi fenntartású, a Római Katolikus Egyház felügyeli a tanulók szellemi, lelki és testi fejlődését. A szülők és talán a diákok közül sokan féltek ettől az átmeneti időszaktól mondván kaotikussá válhat az oktatás, de szerintem nagyon jól sikerült az átszervezés, mert tulajdonképpen mi a változásokból csak annyit vettünk észre, hogy két tanterem az udvarról közelíthető meg illetve egy sportpálya hiányzott kissé a tanórák miatt... A szakmai munka színvonala nem csorbult, a tanítás ugyanolyan magas szinten zajlott, mint korábban. Tisztelet érte az igazgatót, és a tanári karnak! A biológia teremben a kitömött állatok ugyanolyan mereven, értetlenül néztek ránk, a földrajz teremben lenyűgözött minket a térkép erdő, a fizika teremben pedig a szünetekben próbáltuk megállapítani, hogy a szekrényben található műszerek, eszközök mire használhatóak. Az órák végzetével felszabadult hangulatban gyűlések, összejövetelek kerültek megtartásra a Pince klub sajátos hangulatú falai között. Mindezt azért írtam le mert számomra nagyon fontos volt, hogy a tantermek jellege, identitása ebben az időszakban sem változott meg. Mikor felső tagozatba kerültem és hozzájárult az érzéshez: szintet léptem!

Na de mit ér a legszebb, legmodernebb iskola diákok, tanárok, igazgató nélkül? /a felsorolás ezúttal nem jelent fontossági sorrendet/. A tanuló tanul, igyekszik elsajátítani az ismereteket, barátkozik, esetleg csínytevéseken törli a fejét. A tanár oktat, nevel, számon kér és ha kell fegyelmez. Az igazgató meghatározza mindennek a kereteit, szabályait, szellemiségét. Ha mindenki teszi a dolgát működhet, de nagyon fontos az itt felsoroltak emberi kapcsolata is. Ettől különleges számomra a sajóládi iskola!

Nagyszerű tanáraink voltak és tudomásom szerint vannak ma is! Kifogástalan szakmai felkészültség és pedagógiai érzék, áldozatos munka, kiegyensúlyozott személyiség. Így emlékszem rájuk. Nemcsak a tudást akarták átadni, meglátták bennünk az embert is. Tisztában voltak vele mikor kell fegyelmezni és mikor engedékenyebbnek lenni, ha valamelyik diák érzelmi viharba került. Nem kellett kérni, megadtuk nekik a tiszteletet az iskolai órákon és a személyes beszélgetések alkalmával is. Egykori történelem tanárom szavait gyakran idézem, pedig eltelt már több mint 40 év. ... Az osztálykirándulások, közös fa ültetések, a ládi erdőben rendezett akadályversenyek szép emlékek maradtak, tovább javították az egyébként is jó kapcsolatot és ebbe az is belefért hogy a nap végén néhány társammal együtt halkan, csendben megjegyeztük magunkban: a tanár is ember... Természetesen tudtuk hol a helyünk és csak trollkodtunk /bár akkor azt sem tudtuk mi az.../ de hangsúlyozom minden esetben megadtuk a tiszteletet a tanárainknak... megérdemelték!!

Egy szombat délután meghívást kaptam az iskola tantermébe közös focizásra. A helyszínen szembesültem vele, hogy iskolánk egykori igazgatója is velünk tart. A játék hevében kissé eldurvultunk, megemelkedett az adrenalin szint... ekkor megállította a mérkőzést és néhány higgadt, kijózanító mondattal helyre tett minket úgy, hogy közben senkit nem bántott meg. Ilyen egy jó igazgató! Tekintélyt teremt de nem degradál, megfellebbezhetetlen de nem könyörtelen, fegyelmet tart de nem aláz meg, jó szervező de elfogadja kollégái ötleteit is, ösztönöz, inspirál, jutalmaz...akiket én ismertem a sajóládi iskolában ilyenek voltak!

Értékek, értékek, értékek így együtt: az iskola, az igazgató, a tanári kar és a diákok. Valamennyien kellenek hozzá, hogy ez egy jó iskola legyen...és ez egy jó iskola, én legalábbis így emlékszem rá!

Kívánom a Sajóládi Általános Iskola minden dolgozójának, jelenlegi és leendő tanulójának, hogy legyenek sikeresek, együttműködőek, építsenek egy olyan közösséget, amely egymás tiszteletén alapul. Neveljék a jövő nemzedékét még nagyon sokáig. Én pedig megígérem, hogy ha mint egykoron Karinthy Frigyes álomban visszatérek az iskolába, fegyelmezett, jó tanuló diák leszek.

PERGŐ HOMOKSZEMEK

Ma is szívesen emlékezem vissza egykori általános iskolámra, örömmel írok róla. Bár a rengeteg, féltve őrzött emlék válogatása nem lesz egyszerű feladat. Viszont nagyon fontos, hogy megértsük, az emlékek csak akkor tudnak fennmaradni, ha azokat megosztjuk egymással! Emlékképeim gyakran ijedten kavargognak gondolataimban, és a felismerés pillanatai fájnak: életem napjai homokszemekként peregnek. Amikor az idő múlására gondolok, ráébredek arra, milyen fontosak is egy ember életében az emlékek. Jó pár éve már annak, hogy döntést hoztam: tollat fogok kezembe, és az idő földjébe elvetem a magot, hogy a jövő generációi is táplálkozhassanak belőle. 2023-ban jelent meg az első kötet, melynek egy fejezete a pálos kolostorral kapcsolatos történelmi összefüggéseket az iskolára vonatkozóan ismerteti, kitér az építkezésekre és átalakításokra.

Ha visszagondolok gyermekkoromra, - tényként állapítható meg, hogy az iskola és a templom a letűnt éveim legmeghatározóbb sajóládi színterei voltak. A templom és az iskola: ezek azok a helyek, ahol a hit gyökereinek és a tudás alapjainak életre szóló ajándékait kaphattam meg... Természetesen jó szüleim és nagyszüleim példaadásán túl. Kisiskolásként még sokszor édesapám vitt a kerékpárjának hátsó ülésére felültem, később már az osztálytársakkal, környékbeli iskolatársakkal összeverődve együtt mentünk nap, mint nap az iskola kapujához.

Településünk olyan szerencsés adottságokkal rendelkezik, hogy a történelmi középkor éveiben (1387) már a pálos atyák is érdemesnek látták itt legyökerezésüket, mellyel a falu mindenkori életének, fejlődésének, jövőjének hitbeli, pedagógiai, pálos kolostorépítészeti és művészettörténeti alapjainak napjainkban is élő értékes alappilléreivé váltak. Valószínű, hogy Lád első iskolája is a kolostor közelében lehetett, hiszen a rend eltörléséig (1786), sőt még utána is (az 1700-as évek végéig) a neveléssel, oktatással járó feladatokat a faluban a pálos szerzetesek, majd a későbbiekben, a kántortanítók látták el.

Egy gondolat erejéig mindenképpen meg kell említenem Fráter Györgyöt, 1991. június 22-én volt a Sajóládi Általános Iskola névadó ünnepe, mely alkalmával az intézmény felvette Fráter György nevét, aki a XVI. század legnagyobb államférfija, pálos szerzetese volt. Lád pálos kolostorában töltötte novíciusi éveit, 1506-ban itt tett szerzetesi fogadalmat. 1526-ban újra visszakerült Ládra, két évig volt a sajóládi kolostor perjele, a falu jótévedője. Bánkúti Gábor írásában az iskola említése mellett Fráter György oly szépen megelevenedik: „Az új épület szerényen húzódik meg a köréje ültetett hatalmas gesztenyefák alatt. Ajtaján éppen most tódul ki egy csapat csizmás kabátos, nagy kucsmás gyerek. Nagy lármával szaladnak szét az udvaron. Hócsatába kezdenek. A tanító úr nyugodt mosolygással nézi őket az ablakon át. Érzik, hogy közvetlen felügyelete nélkül sem történhet semmi bajuk. Ott látja a gyermekek között a falu legnagyobb tanítójának, György barátjának fehérkámzsás alakját, aki jóságos kezét még most is védőn tartja a község apraja-nagyja fölött.”

Láthatjuk tehát, Sajóládon a hit és a tudás ajándékai már a pálosok idejében összefonódtak. Bizonyára a barátok és a későbbi kántortanítók meghatározó, kikövezett nyomdokaiban jártak azok a pedagógusok is, kiknek kezei között - 1989-től 1996-ig - én is felcseperedhettem. A hit gyökerein és a tudás alapjain túlmenően rengeteg élményt, valamint egy boldog gyermekkorot kaphattam itt, Sajóládon. Jó volt az iskolában gyermeknek lenni. A szellemi és lelki tarisznyámba felhőtlenül boldog nyolc éven át adagolt tudás, tanulási folyamatok adta élmények, közös játékok, kirándulások, táborozások napjainkban is elevenen élő emlékek. Az osztályközösség egysége, nevelők lelkiismeretes munkája, gondoskodása és gyermekszeretete életre szóló élménnyé, iránymutató példává vált bennem. Visszaemlékezve általános iskolás koromra, ma már gyakorló tanárként, iskolaigazgatóként is láthatom a megélt korok történéseit, és véleményt tudok alkotni. Tanítóim és tanáraink pedagóguspálya iránti elkötelezettsége, szakmai felkészültsége, hivatástudata példaértékű volt. Szívügyüknek tekintették a tanítást és a tanulást, és mi, egykori tanítványaik mind megálltuk helyünket... Nem csak a középiskolákban, a tanulmányi versenyeken, a főiskolákon és az egyetemeken, hanem az életben is. Ezen sorokban is szeretném megköszönni egykori nevelőimnek a tőlük kapott tudásvágyat, az elfogadást, a törődést és a szeretetet. Külön szeretettel emlékezem azokra a tanáraimra, akik már eltávoztak e földi világból, hiszen nekik is köszönettel tartozom.

S hogy melyek a legkülönlegesebb emlékeim az általános iskolás évekből? Úgy érzem, a fentiek felül - a sok közül válogatnom kell, néhányat azért papírra vetek. Természetesen ezek nem a tanulási folyamatokról szólnak... Mégis az önfeledten boldog gyermekkoromból valók.

Az iskola diákügyeletéért való versengés: aki ugyanis elsőként ért az iskolába, az volt a kapun az ügyeletes. Ez a tanítási órákon való igazolt hiányzáson túlmenően azt is jelentette, hogy a foglalkozások alatt

lehetőség volt a tanári szemek elől rejtve, az akkor hatalmas teret jelentő aulában való játékra.

Élőzenés farsangi mulatságok: kisiskolás korban, de felső tagozatban is kuriózumnak számított a farsangok adta önfeledt szórakozás, a tánc, és a közös produkciók. Az utóbbiak sikeres kivitelezéséhez a mi osztályunk szülői közössége mindvégig maximálisan partner volt, az együttműködés a szülők között is példa értékű volt.

Eltűnni a tanítónénik szeme elől: ugyancsak alsó tagozatban a délutáni szabadidős foglalkozások remek időtöltésnek bizonyultak. A közös játék, az iskola hátsó udvarán akkoriban megnőtt bozótosok felkutatása, a kolostor ablakain való bekukucskálások mindig tartottak meglepetéseket, melyek motivációként gyakorolt hatását nap mint nap érezhettük.

Nyári szünetben az iskolában: én abban a kiváltságos helyzetben voltam, hogy az én édesapám minden vakáció alatt az iskolában dolgozott. Hiszen, csakúgy, mint manapság, akkor történtek a tisztasági festések, javítások és egyéb olyan munkák, melyet a tanévben nem volt lehetőség elvégezni. Így hát nagyon sokat tartózkodtam a kiüresedett, pangó, festékszagú iskolában. Ezt az időt kihasználva persze lehetőségem adódott arra is, hogy a hatalmas épület kevésbé ismert részeit, helységeit is szemügyre tudjam venni.

A kazánház titkai: talán ez volt az iskolai konyha mellett az a terület, ahová igencsak keveseknek adatott meg a betekintés lehetősége. Téli szünetben esténként, éjszakánként is sokszor voltam az iskolában, hiszen apukámnak a kazánokra is figyelnie kellett. Ilyenkor sem voltam rest, és hamar rávettem apát, hogy vigyen magával engem is. Ezek voltak ám az izgalmas és félelmetes élmények! Ilyenkor egy másik, sötét, ismeretlen iskola világa tárult elém.

Szemeztetés az iskola és a templom kapcsolatáról: hittanórákon gyakran átjártunk a templomba, az egykori kolostorba, vagy egy különleges pálos könyvtárlátogatásra. Már nagyok voltunk, mikor a középiskolás gyerekektől megörökölhette az osztályközösségünkben álló baráti körünk az ún. klubhelyiséget is, mely a volt rendház földszintjén volt. Gyakran napokon át játszottunk a plébánia udvarán, közben vigyáztuk a műemlék épületet, sajátunknak tekintettük, sőt, bejárásunk volt a templomba is. Nagyon jól éreztük magunkat, soha kárt nem okoztunk. Úgy érzem, hogy erről nagyon sokat lehetne mesélni. A volt osztálytársakkal találkozva még napjainkban is felidézzük, ezeket a különlegesen szép időket. Hiszem és tudom: sose feledjük!

Láthatjuk tehát, hogy a kolostor és az iskola területe a történelem folyamán, elválaszthatatlanul összefonódott egymással. A mai iskolaépületek és elődeinek teljes alapterülete is, a volt kolostor előtti kertek, gyümölcsösök helyét foglalta el. Az egykoron Ládón működött pálos atyák szellemi hagyatéka, tanító szavaik örökre békére leltek, a volt klostrom teljes birtokát magába foglaló ládi földben. Fizikailag és szellemileg is jó alapul szolgált az iskola létesítéséhez. Az elbontott zárda-épület téglái pedig biztonságosan épített, óvó környezetet biztosítanak ma is a falu kisiskolásai számára.

Letűnt idők kedves emlékei ezek, melyeket sosem feledek. Gyakran fellapozom gyermekkorom emlékkönyvét, melyet féltve őrzök könyveim között. „*Boldog idő, szép gyermekkor, jöjj vissza egy szóra!*” Olvasom benne oldalakon keresztül, mert többen is beleírták. Akkor még nem tudtam, mit jelent ez, vagy csak egyszerűen nem vettem komolyan. Ma már tudom, és fájón veszem tudomásul, hogy a homokszemek igen gyorsan peregnek. Túl a gyermekkoron az ember ugyan mit kívánhat... Elsősorban egészséget. S hogy mit érezhet?

Köszönetet. Köszönetet a szép gyermekkorért: az osztálytársak barátságáért, a nevelők jóságáért, a szülők áldozatos szeretetéért. A magam részéről én így gondolom. A templom és az iskola: ezek azok a helyek, ahol a hit gyökereinek és a tudás alapjainak életre szóló ajándékait kaphattam meg... S ha arra járok, mindig eszembe jutnak Reményik Sándor szavai: „*E templom és iskola között futkostam én is egykoron, s hűtöttem a templom falán kigyulladt gyermek-homlokom. Azóta hányszor éltem át ott lelkem zsenge tavasz-korát! Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát!*”

Farkas Ferenc középiskola diákcsapata

